

2002

Stiftelsen

NORSK HESTESENTER
STARUM

Fint besøk på Starum

De siste års landbruksministre har jevnlig gjestet Norsk Hestesenter på Starum. I år hadde vi gleden av å ha statssekretær Leif Helge Kongshaug på besøk.

Starum 1999 – Kåre Gjønnes

Starum 2000

Stiftelsen Norsk Hestesenter, Starum, 2850 Lena
Tlf.: 61 16 55 00 • Fax: 61 16 55 40
e-post: nhest@nhest.no
Hjemmeside: www.nhest.no
Foto: Frank Kvisgaard, Varden, Bente Lilleengen,
Tom Svellet, Live Ulven, Per Kartnes, Kjersti
Nerbråten og Dyrsku'n-posten.
Grafisk design: Arvid Johansen, Gjøvik Grafiske as
Produksjon: Gjøvik Grafiske as

- Bjarne Håkon Hanssen

Starum 2002 – Lars Sponheim

2	Styrets beretning
6	Regnskap og noter
12	Norsk Hestefagskole
17	Avlsavdelingen
26	Informasjon og markedsføring
30	Prosjekter og utvalg
34	Anlegget
35	Hestehjelpskassa / Regnskap

Styrets beretning

Hesten og hestenæringen bidrar til en betydelig verdiskapning og sysselsetting i samfunnet, og til trivsel gjennom naturopplevelser, rekreasjon og meningsfylt fritidsaktivitet for svært mange. Hesten er også verdifull innenfor helse og omsorgsarbeid og er velegnet i forbindelse med fysisk, psykisk og sosial forebygging og rehabilitering. Selv om hestenæringen allerede i dag er en stor næring er det et betydelig potensiale for vekst. Det er styrets målsetting at Norsk Hestesenter skal spille en avgjørende rolle i utviklingen og profesjonaliseringen av hestenæringen.

Utdanning

Styret mener at en av de viktigste faktorene for å bevare og videreutvikle hestenæringen er kvalifiserte og kompetente yrkesutøvere. Kompetanse er avgjørende for framgangsrik næringsvirksomhet. I vår tid kreves det stadig mer dokumentasjon på faglig kompetanse.

Det er styrets mål å videreutvikle utdanningstilbud, kursvirksomhet og rådgivning overfor utøverne i de ulike deler av hesteholdet.

Utdanningsvirksomheten i Norge er et offentlig ansvar og blir i hovedsak finansiert over offentlige budsjetter. Dette gjelder alle typer utdanning fra grunnskole og videregående skole til høyere utdanning ved universiteter og høyskoler. Også til privatskoler på ulike nivåer kan det gis offentlig støtte.

Ved innføringen av hestefaget som eget lærefag under retning for naturbruk i videregående skole er det lagt et grunnlag for ungdom som ønsker en offentlig fagutdanning innen hestefaget.

Utdanningsrådet ved Norsk Hestefagskole har utarbeidet en strategiplan for utdanningssektoren. Denne er til høring i stiftelsesorganisasjonene. Stortinget vil i løpet av våren vedta ny Lov om fagskoleutdanning. Lovutkastet regulerer både private og offentlige tilbud som fagut-

danning. Den omfatter utdanningstilbud som bygger på videregående opplæring. Den kompetansegivende utdanningen ved hestefagskolen ligger innenfor denne rammen. Styret vil nøye vurdere en sterkere integrasjon i det offentlige fagskoletilbudet.

Tilslutningen til kursene ved Norsk Hestefagskole er tilfredsstillende, både når det gjelder lengere og kortere kurs. Styret ønsker å prioritere den yrkesrettede utdanningen.

Statens Lånekasse for utdanning har nå godkjent både Travtrenerutdanningen og Ridelærerutdanningen som stønadsberettiget i Lånekassen.

Avl

Aktiviteten på avlsavdelingen har vært stor. Kapasiteten ved avlsavdelingen er i dag for liten i forhold til de oppgaver den er tillagt. En ekstra stilling ble lagt inn i budsjettet for 2002. Den er nå besatt av to halve stillinger. En forutsetning for å få en effektiv administrasjon er å få til et

nytt hestedatasystem. Dette har høyeste prioritet fra styrets side. Etter styrets mening vil det på sikt være riktig å tilby alle organisasjoner å overføre registreringen til Norsk Hestesenter, men det må finnes frem til en fordeling som gjør det interessant for organisasjonene å gå inn for en slik løsning. Norsk Hestesenter har det overordnede ansvar for hesteavlen. Det er derfor helt avgjørende at avlsledelsen har den nødvendige tillit. Det er først og fremst avlsrådet som skal gi Norsk Hestesenter den faglige autoritet som vi er avhengige av for å kunne være det nasjonale topporgan for hesteavlen.

Avlsrådets sammensetning var ett av de spørsmål som skapte debatt i utkast til strategiplan som ble utarbeidet av administrasjonen. Utkastet ble sendt avlsorganisasjonene til høring og ble også drøftet med Representantskapet i forkant av Representantskapsmøte i fjor vår. Styret valgte å opprettholde avlsrådets nåværende sammensetning slik de fleste høringsuttalelsene anbefalte. Styret har i

tråd med innstillingen igangsatt et pilotprosjekt med avlststillinger på Nordlandshest/Lyngshest.

Med unntak av unghestskuen har det vært en økning i antall utstilte hester. Oppslutningen om fjellhamnene bekymrer styret. Skal disse kunne opprettholdes må avlsorganisasjonene aktivt støtte opp om tiltaket.

Styret ser det som svært viktig at det er positiv dialog mellom avlsorganisasjonene og Norsk Hestesenter. Det er med på å bygge opp kunnskap, forståelse og gjensidig respekt innen hestenæringen. De årlige møtene mellom avlsråd og avlsorganisasjonene er etter styrets mening viktig. Stadig nye organisasjoner med få medlemmer og få antall individer gjør denne kontakten enda viktigere.

Etter styrets mening står en overfor to hovedutfordringer i tiden fremover. Hvordan kan en gjennom avlsarbeidet bidra til å skape økt grunnlag for næringsvirksomhet basert på hest og hvordan kan en sikre at de begrensede midler som står til rådighet i hesteavlen må brukes slik at de gir størst avlsmessig effekt.

Prosjekter

Gjennom Stiftelsen Helse og Rehabilitering har Hest og Helse i samarbeid med Norsk Hestesenter fått tildelt midler til å gjennomføre et tre-årig prosjekt «Bruk av hest i helsearbeid». Prosjektrapporten er ferdig mars 2003.

Styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen har bevilget midler til et forprosjekt «Kvalitetssikring i hestenæringen». Fylkesmannens landbruksavdeling i Oppland har bevilget midler til et toårig prosjekt «Hest i næring i Gjøvik-Toten regionen». Hovedmålet for prosjektet er å skape en styrket plattform for næringsutvikling basert på hest i Gjøvik/Toten regionen. Dette skal bidra til etablering av nye næringsutøvere i hestesektoren, og til å styrke næringsgrunnlaget hos de eksisterende.

Forskning

Styret har i løpet av året nedsatt et eget forskningsutvalg. Formålet med utvalget er å bidra til å styrke og samordne forskning og utvikling vedrørende hesten og hestenæringen i Norge. Styret er bekymret over at det finansielle grunnlaget for å komme i gang med forskningsprosjekter så langt ikke er tilstede.

Det Norske Travelskap har fått midler fra Forskningsrådet til et brukerstyrt forskningsprosjekt på innavl i kaldblodsavlen.

Økonomi

Stiftelsens hovedkontor ligger på Starum i Østre Toten og er i henhold til formålsparagrafen det øverste senter for utdanning av hestepersonell og det høyeste faglige senter for avl av hest i Norge.

Regnskapet er avlagt etter forutsetning om fortsatt drift.

Norsk Hestesenter fikk i 2002 tilsagn om 18.2 millioner kroner i støtte til drift og investeringer fra Norsk Rikstoto. Det er Landbruksdepartementet som godkjenner stiftelsens budsjett og fastsetter driftsstøtten fra Norsk Rikstoto. Øvrige inntekter består av kursavgifter, utstillings- og registreringsavgifter, og utgjør til sammen kr. 5 816 000,-. De investeringer som er foretatt i 2002 er finansiert av driftstilskudd og visse låneopptak.

Etter en periode med betydelig vekst på slutten av 90 tallet har inntektene i hestespillet stagnert og har det siste året vist en synkende trend. Dette nødvendiggjorde betydelige innsparingstiltak i Norsk Rikstoto, DNT, NJ og driftselskapene i 2002. Selv om Norsk Hestesenter ikke er direkte berørt valgte styre og representantskap på eget initiativ å redusere overføringene fra Norsk Rikstoto med kr. 200.000,-.

Regnskapet er gjort opp med et underskudd på kr. 369.786. Årets resultat må sees i sammenheng med resultatet i 2001 som viste et overskudd på kr. 461.435.

Resultatet er påvirket av betydelig tapsavsetninger, og ekstra pensjonskostnader på grunn av omlegging til lineær opp-tjening. Aktivitetsnivået har dessuten vært høyt på alle virksomhetsområder. I forhold til omsetningen har Norsk Hestesenter en relativt svak bokført egenkapital. Med den usikkerhet som er knyttet til enkelte budsjettposter skal det relativt små svingninger til før utslaget på egenkapitalandelen blir stor.

Styret har gitt administrasjonen i oppdrag å gå gjennom prispolitikken tilknyttet avlsvirksomheten.

Styret har også iverksatt tiltak med sikte på et positivt resultat i 2003.

Arbeidsmiljø og ytre miljø

Norsk Hestesenters virksomhet forurenser ikke det ytre miljø. Arbeidsmiljøet i bedriften anses som tilfredsstillende. Langtidsfraværet var 9%, mens korttidsfraværet utgjorde 0,9%. Det var ingen personskader blant de ansatte i beretningsåret. Det har ikke vært noen større skader på bedriftens eiendeler.

Samarbeidende organisasjoner

Styret konstaterer med glede at samarbeidet mellom de ulike hesteorganisasjonene og stiftelsen er omfattende og godt. Det gjelder også samarbeidet med Norsk Fjordhestsenter A/S. Nord-Norsk Hestesenter A/S er inne i en omstillingsperiode og kontakten har vært liten.

Samarbeidet mellom Norsk Rikstoto og Norsk Hestesenter er godt. Norsk Rikstoto var hovedsamarbeidspartner på Hest 2002. Det arbeides med å få til et felles informasjonsforum for hestesportens ulike aktører. Norsk Rikstoto leder arbeidet med hestedataprojektet. Det er enighet om å anskaffe ATG's sportsystem. Dette er planlagt igangsatt 1. januar 2005. Styret er opptatt av at hestesportens anstrengte økonomi ikke må forsinke prosjektet.

Landbruksdepartementet

Styret vil takke Landbruksdepartementet for konstruktivt og godt samarbeid, dette gjelder både politisk og administrativ ledelse. Landbruksminister Lars Sponheim besøkte Norsk Hestesenter i januar. Foruten å åpne det nye ridehuset møtte han styret og representantskapet til politiske drøftinger. Statsråden fikk et godt innblikk i mangfoldet i hestenæringen og hva hestenæringen står for. Ved avslutningen av besøket uttalte han at Norsk Hestesenter må være motoren i hestenæringen.

Statssekretær Leif Helge Kongshaug besøkte Starum i august.

Arbeidet med handlingsplanen for hestenæringen har pågått i 2002. Den nedsatte arbeidsgruppe som skal utarbeide forslaget hadde i løpet av høsten tre møter med hestenæringen. Norsk Hestesenter var representert på alle tre møtene.

Ansatte, råd og utvalg

Styret vil takke ansatte for vel utført arbeid i beretningsåret.

Styret vil også takke organisasjonene, representantskapet, råd og utvalg for godt samarbeid og vel utført arbeid til fremme av hesteholdet.

Fremtiden

Norsk Hestesenter og stiftelsesorganisasjonene står foran store utfordringer de kommende år. Dersom Norsk Hestesenter skal kunne leve opp til ambisjonene om å være en drivkraft på sine tradisjonelle og nye arbeidsområder må tilgangen på menneskelige og økonomiske ressurser styrkes.

Inntektene i norsk hestesport blir i hovedsak skapt gjennom hestespillet og

Norsk Rikstotots virksomhet. Spilleinntektene er helt avgjørende for den verdiskapning som skjer innen hestesporten i Norge. Etter en betydelig vekst på slutten av 90-tallet har inntektene i hestespillet stagnert og viser det siste året en synkende trend. Dette har nødvendiggjort innsparingstiltak og overføringene til Norsk Hestesenter er for 2003 redusert med kr. 900.000,- i forhold til opprinnelig budsjett. Etter styrets mening vil en redusert statsavgift bedre grunnlaget for utbetaling til formålet. Et annet alternativ er en form for øremerking av avgiften

slik at den kan kanaliseres tilbake til aktiviteter innen hestesektoren.

Landbruksdepartementet har den senere tid arbeidet med en handlingsplan for hestenæringen. Det er ventet at handlingsplanen vil ta for seg skatte- og avgiftsspørsmål, forskning, utvikling og utdanning, hest til helse og rehabiliteringsformål, næringspolitikk med mer. Selv om en slik plan ikke nødvendigvis forutsetter økt statlig økonomisk engasjement direkte mot hestesektoren, er det rimelig å anta at den har til hensikt å bedre rammevilkårene totalt sett for næringen.

Starum, 31. desember 2002

24. mars 2003

Johan C. Løken
STYRELEDER

Grete Damm Lyngstad

Per Tronstad
NESTLEDER

Arne Presthus

Per Gulaker

Norma Deilet

Bente K. Lilleengen

Vegard Thune
DIREKTØR

Representantskapet

Representantskapet har i 2002 bestått av:

Navn	Forening
Johannes Flaatt	Landslaget for Nordlandshest/Lyngshest
Jan A. Enger Sonja Håvåg	Det Norske Travsselskap
Jan Tønnesen	Foreningen for Hestepersonell og Rideinstruktører
Njål Kverneland	Foreningen til Kjørehestens Fremme
Marit Tingelstad Per Kartnes	Hest og Helse
Magne Bråtveit Åge Øibakken	Landslaget for Dølehest
Magne Hus Egil Strøm	Norges Fjordhestlag
Kristin Kloster Aasen Trond Asmyr	Norges Rytterforbund
Elin Ellingsen	Norsk Araberhestforening
Ingve Dubland Roar Øverbø	Norsk Hesteeierforbund
Alf Kjetil Andresen	Norsk Varmblod
Nils-Ole Gilde	Norsk Islandshestforening
Camilla S. Bjørnsen	Norsk Jockeyklub
Susan Hellum	Norsk Ponniavlforening
Inger Lise Reese	Norsk Forening for Fullblodsavl
Kjetil Lappegård	Foreningen Arbeidshesten
Torgeir Svalesen	Hest i Turistnæring

Representantskapet har vært ledet av Camilla Skotvedt Bjørnsen.

Varaordfører har vært Magne Hus.

Representantskapet har hatt to ordinære møter.

Styret

Styret har i 2002 bestått av:

Styreleder	Johan C. Løken
Nestleder	Per Tronstad
Styremedlem	Arne Presthus
Styremedlem	Per Gulaker
Styremedlem	Grete Damm Lyngstad
Styremedlem	Norma Deilet
Styremedlem	Bente K. Lilleengen (ansattes representant)

Styret har hatt 7 møter (hvorav 1 telefonmøte) og behandlet 65 saker.

Styreleder Johan C. Løken er av Landbruksdepartementet reoppnevnt som styreleder for perioden 2002–2006.

Vararepresentanter:

1. Per Kolnes, møter fast i styret
2. Arne P. Kynningrød
3. Scarlett Rømche Moe
4. Live Ulven

Ansatte

Stillingene er besatt slik

Stillingene er besatt slik	Ansatt fra	
Bakken, Øystein	Stallmester/hovedinstruktør kjøring	01.01.86
Berg, Øystein	Snekker/vedlikehold	01.01.86
Engødegård, Ada	Sekretær	27.03.01
Fahlberg, Johan	Faglig veileder Opplæringskontoret/instruktør	15.04.89
Grøtte, Else	Kokk	22.06.92
Hagengen, Jan	Hovslager/instruktør	01.01.86
Helfjord, Turid	Fagkonsulent	01.11.87
Johannessen, Øyvind	Rektor	01.03.99
Kloos, Christien	Instruktør	01.06.01
Kloos-Fahlberg, Willemijn	Hovedinstruktør/dressur	15.04.89
Kvam, Tore	Avlsleder	01.04.94
Lilleengen, Bente K.	Førstesekretær	01.12.97
Lundby, Øystein	Driftsansvarlig	01.09.00
Nerbråten, Kjersti	Sekretær	05.10.98
Nielsen, Svein	Regnskapsfører	01.12.02
Nordvold, Anne	Kokk	01.05.89
Oustadengen, Anne	Renholdsbetjent fra	01.09.02
Owren, Atle Jostein	Faglig veileder Opplæringskontoret	01.03.02
Rustestuen, Jan Ove	Regnskapsfører til	01.12.02
Ryan, Trond M	Hovslager/instruktør	01.01.86
Rødberg, Bente Pladsen	Kokk	01.05.97
Svellet, Tom	Informasjons og markeds konsulent	01.09.01
Thune, Vegard	Direktør	01.03.92
Ulven, Live	Sekretær økonomi 50%	28.03.89
Wisløff, Solveig	Sekretær	01.08.92

Engasjement:

Andresen, Alf Kjetil	Sekretær
Eide, Ingunn	Salmakerinstruktør
Jensen, Hallkjell	Prosjektleder
Kvikstad, Jørn Morten	Instruktør travtrenerutdanningen
Wallgren, Wenche	Prosjektleder

Resultatregnskap 2002

		Regnskap 2002	Regnskap 2001	Budsjett 2002
Statens andel av midler fra Rikstoto		18 000 000	17 500 000	18 000 000
Kursinntekter	Note 2	1 461 928	1 570 165	1 710 000
Forlegning og forpleining	Note 2	242 327	209 400	270 000
Inntekt avlsadministrasjon	Note 2	1 701 113	1 382 056	1 357 000
Øvrige tilskudd	Note 2	1 281 684	777 919	366 000
Andre inntekter	Note 2	1 129 740	642 987	470 000
Sum driftsinntekter		23 816 792	22 082 527	22 173 000
Lønnskostnader	Note 3 og 4	12 159 224	10 245 816	11 128 000
Ordinære avskrivninger	Note 5 og 6	170 206	237 872	253 000
Avskrevet med mottatte midler	Note 5	1 123 406	1 014 335	1 332 000
Andre driftskostnader	Note 3 og 4	9 357 420	9 033 728	8 187 000
Hesteavlstiltak	Note 7	1 018 616	1 058 227	1 100 000
DRIFTSRESULTAT		-12 080	492 549	173 000
Nedskrivning av aksjer		0	22 500	0
Renteinntekter		108 590	112 027	110 000
Renteutgifter		466 296	120 641	283 000
Netto finanskostnader		357 706	31 114	173 000
ÅRSRESULTAT		-369 786	461 435	0
som foreslås inndecket av:				
Annen egenkapital		-369 786	461 435	

Balanse pr 31.12.

		2002	2001
E I E N D E L E R			
Anleggsmidler			
Internat	Note 6	933 000	960 000
Rideanlegg	Note 6	2 387 148	2 449 148
Uteanlegg	Note 6	748 053	774 053
Stall	Note 6	841 113	870 133
Utstyr, inventar, transportmidler	Note 5	330 049	39 827
Sum varige driftsmidler		5 239 363	5 093 161
Sum anleggsmidler		5 239 363	5 093 161
Omløpsmidler			
Beholdninger	Note 8	910 989	642 146
Fordringer	Note 9	2 480 543	2 113 585
Kasse, bank	Note 10	1 293 335	2 348 496
Sum omløpsmidler		4 684 867	5 104 227
SUM EIENDELER		9 924 230	10 197 388
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital fra stiftelsens organisasjoner	Note 13	102 887	102 887
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		970 062	1 339 848
Sum egenkapital		1 072 949	1 442 735
Langsiktig gjeld			
Gjeldsbrevlån	Note 11	5 301 528	5 308 988
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 016 309	718 491
Skyldig offentlige avgifter		966 338	861 924
Annen kortsiktig gjeld	Note 12	1 567 106	1 865 250
Sum kortsiktig gjeld		3 549 753	3 445 665
Sum gjeld		8 851 281	8 754 653
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		9 924 230	10 197 388

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Stiftelsen eier bygninger og disponerer område på Starum tilhørende Landbruksdepartementet fra og med 2. november 2002.

Stiftelsens budsjett godkjennes av Landbruksdepartementet.

Stiftelsen driver ikke skattepliktig virksomhet.

Følgende regnskapsprinsipper er anvendt:

Investeringer i driftsmidler finansiert med mottatte tilskudd eller bidrag blir avskrevet med de mottatte beløp, når tilskuddene mottas.

Øvrige anskaffelser aktiveres og avskrives lineært over forventet levetid.

Det er for 2002 foretatt en revurdering av avskrivningsplaner for bygninger, se note 6.

Norsk Hestesenter har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte. Den årlige premie kostnadsføres i regnskapet.

Note 2 – Spesifisering av inntekter

Inntekter kurs	2002	2001
Kursinnt., kurs over 1 uke	1.141.898	1.254.765
Kursinnt., weekendkurs o.l.	320.030	315.400
Kursinntekter	1.461.928	1.570.165

Inntekter forlegning og forpleining

Forlegningsinntekter	141.470	111.220
Forpleiningsinntekter	100.857	98.180
Inntekter forlegning og forpleining	242.327	209.400

Inntekter Avsadministrasjon

Utstillingsavgifter/Føllavgift/Hingstetest	764.697	541.000
Hamneleie	35.650	69.590
Annonseinntekter	16.950	6.000
Salg diverse (stambøker/spr.sedler)	78.604	89.560
Registreringsavgift/Hestepass	805.212	675.906
Inntekter avsadministrasjon	1.701.113	1.382.056

Øvrige tilskudd

Refusjon fra Opplæringskontoret	667.827	331.716
Refusjon fra Hest og Helse	123.107	
Bidrag prosjekt Hest i næring på Toten	168.750	
Bidrag Sikkilsdalen	117.000	
Tilskudd kvalitetssikringsprosjekt Leonardo-prosjektet (Chirone)	100.000	55.738
Bidrag prosjekt Heste Data	105.000	
Øvrige tilskudd	1.281.684	777.919

Note 4 – Avdelingsvis fordeling av kostnader.

(Alle tall i hele tusen)

	Adm./Forvaltn.		Utdanning		Avsavdeling		Totalt	
	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett
Lønn og sosiale kostnader	3.926	3.823	5.588	5.057	2.645	2.628	12.159	11.508
Andre driftskostnader								
Varer	130	166	1 756	1 766	4	0	1 882	1 940
Transport			28				28	
Energi/Vann	438	451					438	451
Forbruk	223	171	652	510	349	305	1 224	986
Vedlikehold	650	570			331	100	981	670
Prosjekter (inkl.hon.)	318	100			44	120	362	220
Fremmede tjenester	499	516			63	80	562	596
Rekv./Litteratur	176	253	38				214	253
Telefon/Porto	403	320					403	320
Kostn.kjøretøy	106	134					106	134
Reiser	563	380	258	220	770	829	1 591	1 429
Markedsføring m.m.	369	340	14	40	44	50	427	430
Forsikring	124	138					124	138
Hesteavl Pass/Publik.					864	750	864	750
Andre kostnader	18	20	25	47			43	67
Tap på krav	100						100	
Andre driftskostnader	4 117	3 559	2 771	2 583	2 469	2 234	9 357	8 384
TOTAL SUM	8 043	7 382	8 359	7 640	5 114	4 862	21 516	19 892

Forts. note 2:

Andre inntekter	2002	2001
Salg og slakt hester	10.000	8.818
Salg gensere/telekort/bøker	41.889	32.608
Salg salmaker/smie-utstyr	348.319	213.217
Inntekt ridehus og boliger	100.273	117.902
Hester i pensjon	206.568	160.312
Diverse inntekter	422.691	110.130
Andre inntekter	1.129.740	642.987

Note 3 – Ansatte, godtgjørelser, mv.

Lønnskostnadene består

av følgende poster:	2002	2001
Lønninger	8.860.949	7.322.940
Honorarer intruktører, utvalg m.m.	1.066.302	1.026.581
Folketrygdavgift	1.386.826	1.265.632
Pensjonskostnader	580.472	343.877
Andre personalkostnader	264 675	275 586
Sum lønnskostnader	12 159 224	10 234 616

Gjennomsnittlig antall ansatte

26 24

Godtgjørelse til direktør, styret og revisor:

Godtgjørelse til direktør utgjør: lønn med kr 427.914
pensjonspremie kr 46.458

Godtgjørelse til styret utgjør kr 149.710

Godtgjørelse til revisor er kostnadsført med kr 37.200 i revisjons-honorar og kr 18.600 i honorar for bistand med regnskapspresentasjon, merverdiavgiftsforhold mv.

Pensjonskostnader og Premiefond:

Norsk Hestesenter har kollektiv pensjonsordning gjennom forsikrings-selskap, for sine ansatte. Årets pensjonspremie inkludert premie vedrørende overgang til lineær opptjening utgjør totalt kr 649.290. Av dette er betalt premie på kr 580.471 kostnadsført i regnskapet, mens resten av premien er dekket fra premiefondet.

Innestående på pensjonspremfond utgjør pr. 31.12.02 kr 13.900. Fondet er i løpet av 2002 tilført renter/overskudd med kr 36.327.

Note 5 – Anskaffelseskostnad og avskrivning av driftsmidler.

(Alle tall i hele tusen)

	Anskaffelseskostnad, utrangering/salg				Avskrevet med mottatte midler		Ordinære avskrivninger		Bokført verdi 31.12.02
	31.12.01	Tilgang 2002	Avgang 2002	Totalt 31.12.02	2002	Totalt	2002	Totalt 31.12.02	
Utstyr hesteavlseter	147	0		147	0	147	0	0	0
Hesteutstyr	1 582	112		1 694	111	1 659	0	35	0
Kontorutstyr/inventar	2 265	109		2 374	109	2 339	0	35	0
Utstyr, verktøy m.v.	1 235	133		1 368	133	1 252	10	87	30
Øvingsbaner	369	249		618	249	618	0	0	0
Undervisningsmateriell	215	0		215	0	208	0	7	0
Kjøretøy	466	316		782	0	458	16	24	300
Hester	1 964	200	- 50	2 114	200	2 114	0	0	0
Bygningsmessige anlegg	66	321		387	321	387	0	0	0
Totalt	8 309	1 440	- 50	9 699	1 123	9 182	26	188	330

Note 6 – Anskaffelseskostnad og avskrivning av bygninger

	Internatet	Stall 12/13	Rideanlegg	Uteanlegg
Anskaffelseskost	10 313 195	2 486 362	2 677 395	774 053
Tilgang i året				
Avskrevet med mottatte midler og avsatte midler	6 975 556	1 220 000	196 581	
Sum	3 337 639	1 266 362	2 480 814	774 053
Totalte ordinære avskrivninger 31.12.02	2 404 639	425 229	93 666	26 000
Bokført verdi 31.12.02	933 000	841 113	2 387 148	748 053
Årets ordinære avskrivninger	27 000	29 000	62 000	26 000
Avskrivningssatser	0,8%	2,3%	2,5%	3,3%

Det er foretatt en revurdering av avskrivningssatsene for internatbygget og for stallene med utgangspunkt i antatt gjenværende levetid for disse bygningene. De årlige avskrivningene er justert i forhold til dette. Ride- og uteanlegg avskrives etter plan over forventet levetid.

Note 7 – Hesteavstiltak

Hesteavstilsudd	878 000
Stambøker/trykking	140 616
Hesteavstiltak	1 018 616

Note 8 – Beholdninger

Beholdning gensere m.m.	25 541
Beholdning fôr	25 348
Beholdning hestepass	859 200
Beholdninger	910 089

Beholdningene er vurdert til innkjøpspriser.

Note 9 – Fordringer

Fordringer består av kundefordringer, mellomregninger med samarbeidende organisasjoner samt diverse periodiseringer av tilskudd mv. Fordringene er vurdert til pålydende. Kundefordringer er redusert for påregnelige tap.

Note 10 – Bankinnskudd

Av bankinnskudd er kr 465 372,24 skattetrekksmidler bundet på egen bankkonto.

Note 11 – Langsiktig gjeld/Pantestillelser og garantier

Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt:

Gjeld til Hestehjelpskassa	2 857 080
Løpetid: Opprinnelig lånebeløp	700 000 – 25 år
Opprinnelig lånebeløp	2 000 000 – 16 år
Opprinnelig lånebeløp	1 600 000 – 20 år
Betingelser:	1% over gjeldende rentesats for særvilkårskonti i Totens Sparebank

Gjeld til Totens Sparebank	2 410 347
Løpetid: Opprinnelig lånebeløp	2 200 000 – 15 år
Opprinnelig lånebeløp	320 000 – 5 år

Øvrig langsiktig gjeld 34 101

Note 12 – Annen kortsiktig gjeld

Feriepenger	924 619
Påløpt lønn	134 479
Avsetninger og påløpne kostnader	508 008
Sum annen kortsiktig gjeld	1 567 106

Note 13 – Grunnkapital

Grunnkapitalen består av innbetalinger fra 19 stiftelsesorganisasjoner.

Kontantstrømoppstilling 2002

	2002	2001
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Ordinært resultat	-369 786	461 435
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-10 000	-8 818
Ordinære avskrivninger/Nedskrivning aksjer	170 206	260 372
Avskrivning med mottatt midler	1 123 406	1 014 335
Endring i beholdninger	-268 843	-333 745
Endring i fordringer	-366 958	-394 260
Endring i annen kortsiktig gjeld	104 088	1 371 050
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	382 113	2 370 369
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	10 000	8 818
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-1 439 814	-4 814 336
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 429 814	-4 805 518
Kontantstrømmer fra finansaktiviteter		
Innskudd ny grunnkapital	0	8 347
Innbetalinger ved opptak av nye lån	320 000	3 800 000
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-327 460	-149 667
Netto kontantstrøm fra finansaktiviteter	-7 460	3 658 680
Netto endring i kontanter	-1 055 161	1 223 531
Beholdning av kontanter 01.01.	2 348 496	1 124 965
Beholdning av kontanter 31.12.	1 293 335	2 348 496

Starum, 31. desember 2002

Oslo, 24. mars 2003

Johan C. Løken
STYRELEDER

Grete Damm Lyngstad

Per Tronstad
NESTLEDER

Arne Presthus

Per Gulaker

Norma Deilet

Bente K. Lilleengen

Vegard Thune
DIREKTØR

Til Representantskapet i

Stiftelsen Norsk Hestesenter

Andersens Revisjonsbyrå AS
Statsautoriserte revisorer

Postboks 570
2304 Hamar

Revisornr. 947 504 258

Medlemmer av Den norske Revisorforening

REVISJONSBERETNING FOR 2002

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Norsk Hestesenter for regnskapsåret 2002 som viser et årsunderskudd på kr 369.786. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, noteopplysninger og kontantstrømoppstilling. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk omfatter revisjon også gjennomgang av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og internkontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

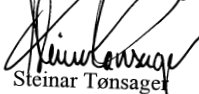
årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov, forskrifter og stiftelsens formål og gir et uttrykk for Norsk Hestesenters økonomiske stilling pr 31. desember 2002 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk

ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk

opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Hamar, den 24. mars 2003

Andersens Revisjonsbyrå AS

Steinar Tønsage

Statsautorisert revisor

Norsk Hestefagskole

Utdanningsrådet

Rådet har i 2002 bestått av Syver Berge, leder, Nils Dagestad, Ellen Trættestad, Kjell Myhre og Jan A. Enger. Rektor ved Norsk Hestefagskole, Øyvind Johannesen, har vært sekretær for rådet.

Utdanningsrådet har hatt 3 møter.

Rådet har behandlet 12 saker i 2002. Den viktigste og mest arbeidskrevende saken har vært fullføring av forslaget til strategiplan for å klargjøre Norsk Hestefagskoles framtidige oppbygning og organisering. I dette arbeidet har tidligere stortingsrepresentant og medlem av utdanningskomiteen, Marit Tingelstad, vært engasjert som ekstern konsulent.

Et viktig moment i arbeidet har vært hestefagskolens mulige tilpasning til den nye Lov om fagskoleutdanning, som blir behandlet i Stortinget i løpet av våren 2003. I denne sammenheng er også utformingen av forskrifter for loven og for-

skriftene for Nasjonalt organ for kvalitetssikring i utdanning (NOKUT) av stor betydning.

Utdanningsrådets forslag til strategiplan fikk tislutning i styret og ble sendt på høring til stiftelsesorganisasjonene.

Et av møtene i u-rådet ble holdt på Starum, og i tillegg til omvisning og orientering fikk rådet drøfte lovforslaget og andre sider ved strategiplanen med de ansatte ved hestefagskolen.

For øvrig har rådet hatt en løpende drøfting av kursvirksomheten og virksomheten for øvrig. Rådet foretok en grundig gjennomgang av prinsippene for fastsetting av priser og prioritering av utdanningsoppgavene til hestefagskolen. Forslaget om endringer ble seinere vedtatt av styret.

Personalet

Den fast tilsatte bemanningen ved Norsk

Hestefagskole har ikke vært endret i forhold til år 2001. På årsbasis har det imidlertid vært tilsatt ridelærerpraktikant for Trinn II, som samtidig med egen praksis og veiledning tar del i alle gjøremål ved avdelingen, herunder en del undervisning innen ridning og hestekunnskap.

Rektor og de øvrige ansatte har i hovedsak beholdt sine arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

I tillegg til det faste personalet har det vært engasjert og leid inn instruktører og forelesere utenfra for å ivareta Ridelederkurs m/hestekunnskapseksamen (4 uker), Travtrenerutdanning Avd.1 (tilsammen 30 uker), Ridelærer Trinn I – modulkurs (11 uker), Etterutdanning for lærere (2 uker) og Kurs for oppdrett/utstilling, samt en del mindre og kortvarige kurs.

Det er leid inn eksterne instruktører for undervisning innen veterinærfag, økonomi og spesielle emner innen tre-

ningslære og bevegelseslære. Som tidligere har det også vært fast innleie av instruktør på salmakerkursene (8 uker).

Kursvirksomheten

Grunnlaget for kursvirksomheten i 2002 ble lagt gjennom vedtatt kursprogram sommeren 2001.

Et kull (8 elever) med Ridelærerutdanning Trinn I ble gjennomført våren 2002. Et nytt kull med Trinn I startet i august og ble avsluttet på Starum i januar 2003, men med de siste tre ukene på Beitostølen Helseportssenter i jan/febr 2003.

Ridelærer Trinn I – modulkurs, som startet opp med to samlinger høsten 2001, ble avsluttet med eksamen i juni 2002.

Galopptrenerkurs ble startet med en ukesamling på Starum i januar. Deretter ble kurset gjennomført med fire helgesamlinger på Øvrevoll, med avslutning 10.02.02.

Travtrenerutdanning Avd. 1, som ble startet i oktober 01, ble avsluttet mars 2002.

Nytt kull med Travtrenerutdanning Avd. ble startet i august og avsluttet i desember 2002.

Ridelederkurs (4 uker) ble (i likhet med forrige år) arrangert sommeren 2002.

Det er arrangert 8 salmakerkurs fordelt på de ulike nivåene.

Etterutdanningskurs for lærere i videregående skole ble gjennomført over to ukesamlinger.

I samarbeid med Norges Landbruks-høgskole ble det i juni gjennomført et ukerskurs for studenter på institutt for husdyrfag.

Den tradisjonelle undervisningen i teoretisk og praktisk hestekunnskap for elever fra Valle videregående skole har fortsatt etter samme mønster som tidligere, i 2002 med totalt 357 undervisningstimer.

Hestefagskolen har i tillegg blant annet gjennomført kortere kurs innen disse områdene: Hestekunnskapseksamen, Oppdrett/utstilling og Innkjøring.

Som en del av ridelærerutdanningen avholdes det fast 10-ukers rideskole for elever i nærområdet (samtidig med hvert Trinn I og Trinn II-kull). Rideskolen er øvingsskole i ridelærerutdanningen, samtidig som den gir inntekt for dekning av utgiftene til denne aktiviteten.

I løpet av året avla og bestod en lærling i hestefaget og to lærlinger i hovslagerfaget fagprøven. Ved utgangen av året var det to lærlinger i hestefaget og fire lærlinger i hovslagerfaget tilknyttet Norsk Hestefagskole.

Aktiviteten i smia har hatt en merkbar økning. Dette har blant annet sammenheng med at antall lærlinger i gjennomsnitt har økt, og at kapasiteten for skoningsoppdrag er blitt større.

Om lag 1400 hester er blitt skodd. I tillegg kommer spikking, nitting av hovsprekker, forfangenhet med tilhørende spesialbeslag og påbygging av høver, samt en del forefallende arbeid.

Foruten våre to egne lærlinger har også en praksiskandidat avlagt fagprøve ved Norsk Hestefagskole.

I tillegg til undervisning og oppfølging av lærlinger, skoning på stedet og ute ved staller og hestesentra, har instruktørene i smia hatt mange oppdrag med teoretisk og praktisk undervisning av elever på travtrenerutdanning, ridelærere, elever fra vg. skoler, samt for en rekke kortere kurs i regi av stiftelsesorganisasjonene.

I tillegg til Norsk Hestefagskoles kurstilbud har kursvirksomheten til stiftelsesorganisasjonene vært økende både i antall og omfang. Ikke minst Hest og Helse, Norsk Islandshestforening og Foreningen til Kjørehestens Fremme har stor aktivitet.

Statistikken viser at den markerte økningen i antall elever og kursuker i 2001

har fortsatt i 2002. Antall elevkursdager har også hatt en markert økning i 2002.

Hestefaget i videregående skole

I løpet av 2002 har til sammen 25 videregående skoler med studieretning for naturbruksfag lagt til rette for å tilby hestefag på VK1 landbruk og naturforvaltning. Både gjennom Opplæringskontoret og direkte overfor hestefagskolen er det stor pågang etter informasjon og veiledning i forhold til læreplaner, lærlingssystem og forhold til fylkene.

Skolene har imidlertid ikke i stor nok grad fulgt opp sin interesse for hestefagtilbudet med påmelding av deltakere til etterutdanning av lærere. Det er likevel grunn til å tro at dette vil endre seg positivt i 2003.

Valle videregående skole på Lena kjøper fortsatt undervisningstimer for grunnkurs (valgfag) og VK1, både i teori-fag og praktiske aktiviteter ved Norsk Hestefagskole.

Hestefagskolen oppfordrer andre videregående skoler rundt om landet til å søke bistand hos ridesentra og andre kompetente hesteinstitusjoner når de ikke selv har nødvendig materiell og kompetanse til å ivareta fagtilbudet. For Norsk Hestefagskole er det både ønskelig og naturlig å medvirke til utvikling av hestefagets praktiske og faglige innhold i vg. skole. Virksomheten til Opplæringskontoret, undervisningstilbudet ved hestefagskolen og tilbudene i vg. skole henger nært sammen, og vekselvirkningen mellom de ulike aktivitetene er av stor betydning for kompetansehevingen.

For øvrig har kontakttvirksomheten mellom Norsk Hestefagskole og de vg. skolene rundt om i landet som tilbyr hestefaget vært meget omfattende og ressurskrevende. Det er naturlig å se på denne arbeidsoppgaven som en del av Norsk Hestefagskoles ansvar når det gjelder kvalitetssikring av fagopplæringen.

Læremidler og hestemateriell

Hestefagskolen har i året kjøpt inn en del nye klassesett av lærebøker, i tillegg til at elevbiblioteket er blitt styrket med leksikon og generelle oppslagsbøker.

Det er gått til innkjøp av videokamera, som viser seg svært nyttig og formålstjenlig, ikke minst i forbindelse med elevprosjekter.

For øvrig er hesteutstyr til ridning og kjøring, samt utstyr til ridehus og øvingsbaner de mest ressurskrevende læremidler.

I løpet av året har det vært avgang på 1 ridehest. Det er kjøpt inn 4 ridehester og 1 kjørehest.

I tillegg til hestefagskolens egne ridehester (24) har elevene på Trinn I (vår) hatt med 4 egne hester og på Trinn I (høst) 6 hester. Skolen har dessuten på innlån 2 hester.

Ved travtrenerutdanningen ble det tatt inn hester etter behov, gjennomsnittlig 10 hester pr. kull.

Hestefagskolen hadde i tillegg til ridehestene 5 kjørehester. Både kjørehestene og noen av ridehestene brukes i ride-skolen (øvingsskole for ridelærerelevne) og i kurser for Valle-elever og andre kurs-tilbud.

Gjennomgående var det til enhver tid oppstallet mellom 50 og 60 hester ved NHS.

Møte- og kontaktvirksomhet

Som et ledd i samarbeid om utdannings-tilbudene har det som tidligere vært holdt møter med Det Norske Travelskap, Norsk Jockeyklub, Norges Rytterforbund og flere andre av stiftelsesorganisasjonene. Hestefagskolen har vært representert på møter og konferanser i flere organisasjoner og samarbeidspartnere. Kontaktvirksomheten skjer ofte i forbindelse med at organisasjonene arrangerer kurs og seminarer ved Norsk Hestesenter.

Hestefagskolen har også et nært samarbeid med Opplæringskontoret for hestefaget og hovslagerfaget, som er lokalisert på Starum.

Kontakten og samarbeidet med internasjonale partnere er omtalt i eget avsnitt.

Opplæringskontoret for hestefaget og hovslagerfaget

Opplæringskontoret for hestefaget og hovslagerfaget er en egen juridisk enhet og består av godkjente lærebedrifter. Opplæringskontoret avholdt sitt årsmøte 05.09.02.

Kontoret hadde ved utgangen av året 80 medlemsbedrifter, av disse 60 aktive lærebedrifter og 67 lærlinger.

I løpet av sommeren og høsten avla 6 lærlinger fagprøven i hestefaget og 2 lærlinger fagprøven i hovslagerfaget.

I 2003 vil det etter prognosene bli aktuelt å skaffe læreplasser til om lag 25 nye lærlinger, noe som gjør det nødvendig å være på forskudd med antall medlemsbedrifter.

Atle Owren ble fra 1.03.02 tilsatt som faglig leder etter Johan Fahlberg, som gikk tilbake til full stilling ved hestefagskolen.

Direktør Vegard Thune, Norsk Hestesenter, er leder i styret for opplæringskontoret. Øvrige styremedlemmer er Knut Austad, Norsk Jockeyklub, Alf Kirksæther, Kirksæthers Ridesenter, (fram til årsmøtet), Hege Nybråten, Onkels Gård (nestleder) og Jeanette Lysell, Veksthuset. Som nytt medlem etter Alf Kirksæther ble valgt travtrener Svein Tore Røynestad, Jarlsberg Travbane.

Virksomheten ved Opplæringskontoret har også i 2002 vært meget stor, ikke minst på grunn av den store økningen i antall lærlinger. Det har dessuten vært omfattende informasjonsvirksomhet overfor fylker, videregående skoler og bedrifter innen hestenæringen.

Det har vært foretatt en rekke forbedringer med regnskapsrutiner og ordninger i forhold til bedrifter og lærlinger.

Opplæringskontoret har etablert egen kassakreditt i Toten Sparebank.

Det har vært arrangert lærlingtreff på Starum og gjennomført en rekke møter med lærebedrifter som har tegnet kontrakt eller planlegger å tegne kontrakt med Opplæringskontoret om inntak av lærlinger.

Internasjonalt samarbeid

International Group for Qualifications in Training Horse and Rider har byttet navn

til International Group for Equestrian Qualifications (IGEIQ).

Norsk Hestesenter ble av Norges Rytterforbund gitt fullmakt til å representere Norge i IGEIQ-gruppens årskonferanse. Denne ble avholdt i Bern i Sveits der 30 representanter fra 17 land deltok. Hovedtema var systemet for kvalitetskontroll av internasjonale og nasjonale eksamener. Dette for å sikre at IGEIQ's minimumsnivå blir fulgt ved alle eksamener.

Norge var representert i Bern med Øyvind Johannessen og Johan Fahlberg fra Norsk Hestesenter.

Konferansen i 2003 skal arrangeres i Norge. Nærmere bestemt på Starum 5.–7. desember, med Norsk Hestesenter som vertskap.

Johan Fahlberg deltok på seminar i Roma i IGEIQ hvor temaet var «Teaching Children».

Equestrian Educational Network (EEN)

Det ble avholdt møte i EEN's arbeidsgruppe 13.–15. desember i Ypäjä, Finland.

På dette møtet ble det vedtatt retningslinjer og temaer for EEN's neste «store» konferanse. Det ble også gjort en vurdering av de samlinger for lærere som ble gjennomført i løpet av året. Konklusjonen var at disse er meget verdifulle for å oppnå EEN's mål. EEN er en nettverks-sammenslutning av europeiske skoler innenfor hestebransjen. Arbeidet innenfor EEN går primært ut på at utveksling av kunnskap og informasjon mellom skolene gjøres enklere. Blant annet studieopphold for elever og lærere. Som et ledd i dette har EEN i løpet av året arrangert to samlinger for lærere ved skolene. En samling i Deurne, Holland for dressurlærere og en i Saumur, Frankrike for spranglærere. Norsk Hestesenter deltok her med henholdsvis Willemijn Kloos-Fahlberg og Christien Kloos. Norsk Hestesenters medlem i arbeidsgruppen er Johan Fahlberg.

Sammendrag lange kurs	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992
Antall elever	370	295	247	259	270	300	251	207	234	271	248
Kursuker	217	227	219	229	180	206	187	170	195	139	137
Kursdager	7933	5 751	4 986	5 120	5 347	7 234	7 327	6 559	6 900	7 316	5 902
Sammendrag helgekurs	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992
Antall elever	655	717	727	341	435	528	401	382	369	355	429
Kursdager	1670	1 867	1 765	940	1 265	1 235	1 087	1 059	1 055	982	1 055
SAMLET KURSAKTIVITET	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992
Antall elever:											
Kurs 1 uke og mer	370	295	247	259	270	300	251	207	234	271	248
Helgekurs	655	717	727	341	435	528	401	382	369	355	429
Helgekurs utenfor Starum	–	–	39	95	68						
Til sammen	1025	1 012	1 013	600	705	828	652	589	603	626	677
ANTALL KURSDAGER	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992
Kurs 1 uke og mer	7933	5 751	4 986	5 120	5 347	7 234	7 327	6 559	6 900	7 316	5 902
Helgekurs	1670	1 867	1 765	940	1 265	1 235	1 087	1 059	1 055	982	1 055
Helgekurs utenfor Starum				91	285	226					
Til sammen	9603	7 618	6 751	6 060	6 612	8 414	7 618	7 955	8 298	6 957	8 471

Gjennomførte kurs – en uke og mer*

Kurs/arrangør	Kurs uker	I tiden	Antall elever
NORSK HESTEFAGSKOLE			
Ridelærer Trinn I – vår 2002	26	Uke 21-26	8
Ridelærer Trinn I – høst 2002	20	Uke 32-51	8
Ridelærer Trinn I – modulkurs	11	Uke 1-3, 10-12, 16-17 og 21-23	6
Galopptrenerkurs	3	Uke 2 + 12 kursdager	5
Travtrener 01/02 (vår)	10	Uke 01-10	5
Travtrener 02 (høst)	20	Uke 32-51	7
Læringer hestefaget	46	Årsbasis	2
Læringer hovslagerfaget	46	Årsbasis	3
GK Valle vg. skole – vår	1,5	Vårhalvår	18
GK Valle vg. skole – høst	1	Høsthalvår	21
VK1 Valle vg. skole – vår	3,5	Vårhalvår	12
VK1 Valle vg. skole – høst	2	Høsthalvår	20
Etterutdanning lærere	2	Uke 5 og 10	11
Salmaker 1	1	Uke 9	8
Salmaker 1	1	Uke 39	8
Salmaker 2	1	Uke 4	8
Salmaker 2	1	Uke 16	7
Salmaker 2	1	Uke 47	7
Salmaker 3	2	Uke 32-33	7
Flettekurs	1	Uke 22	7
Rideleder m/hestek.eksamen	4	Uke 26-29	10
Praksiskandidater hovslager 2 fordelt i året			6
Hestek.eksamen m/forkurs	1	Uke 48	11
Valle vg. skole, kursuke	1	Uke 15	8
Norges Landbrukshøgskole	1	Uke 24	26

*Kursdagene for Valle v.g. skole er omgjort til kursuker

I tillegg til disse kursene kommer Norsk Hestefagskoles Rideskole for barn og ungdom i Starum-området. Skolen er øvingsskole for ride- lærerutdanningen på Trinn I og Trinn II.

Rideskolen går over til sammen 20 uker, med undervisning fire kvelder i uka.

Om lag 64 elever fikk undervisning på rideskolen.

Til sammen 4 elever fra Feiring U-skole, Lena U-skole og Malangen Folkehøgskole var utplassert i 4 uker ved Norsk Hestefagskole.

DET NORSKE TRAVSELSKAP

Ponniinstruktørkurs	1	Uke 21	22
---------------------	---	--------	----

FORENINGEN TIL KJØREHESTENS FREMME

Brukskjøring	1	Uke 27	9
Kjørekurs/konkurranse	1	Uke 30	26

NORSK ISLANDSHESTFORENING

HK II	1	Uke 6	23
RIK I	1	Uke 11	8
RIK II	1	Uke 12	15
RIK I	1	Uke 46	10
HK I	1	Uke 47	18

Gjennomførte helgekurs, kortere kurs

Kurs/arrangør	Antall dager	Tid	Antall elever
NORSK HESTEFAGSKOLE			
Oppdretter/utstillerkurs	3 dager	Uke 7	7
Oppdretter/utstillerkurs	3 dager	Uke 10	7
Dommerkonferanse (avlsavd.)	3 dager	Uke 7	19
Dommersamling (avlsavd.)	3 dager	Uke 46	16
Opptaksprøve Trinn I	3 dager	Uke 20	19
Opptaksprøve travtrener	1 dag	Uke 25	10
Hestekunnskapsseksamen	1 dag	Uke 48	2
Lærlingtreff	2 dager	Uke 11	31
INFO- OG BESØKSDAGER:			
Kjelle vg. skole	1 dag	Uke 17	8
Trav och Galoppskolan, Wången	1 dag	Uke 19	40
Vinterlandbruksskolen	1 dag	Uke 22	13

DET NORSKE TRAVSELSKAP

Ponnitrav	3 dager	Uke 8	25
-----------	---------	-------	----

NORGES RYTTERFORBUND

Treningssamling, feltritt	2 dager	Uke 29	10
Aktivitetsleder	3 dager	Uke 14	7
Banebyggerkurs	3 dager	Uke 35	21
Aktivitetsleder	3 dager	Uke 45	12

HEST OG HELSE

Handicapleder 1	3 dager	Uke 4	20
Juniorleder 1	3 dager	Uke 7	17
Terapihest	3 dager	Uke 9	11
Handicapleder 2	3 dager	Uke 11	14
Juniorleder 2	3 dager	Uke 17	10
Spesialped. tiltak	3 dager	Uke 34	17
Juniorleder 3	3 dager	Uke 38	16
Terapi for rusmiddelmissbrukere	3 dager	Uke 39	15
Behandling i psykiatrien	3 dager	Uke 45	33

FORENINGEN TIL KJØREHESTENS FREMME

Innkjøring av unghest	3 dager	Uke 15	30
Brukskjøring	3 dager	Uke 22	14
Kjørekurs	3 dager	Uke 38	12
Tømmekjøring	3 dager	Uke 43	30

NORSK ISLANDSHESTFORENING

Fagdiktikk 1	3 dager	Uke 47	12
--------------	---------	--------	----

FORENINGEN ARBEIDSHESTEN

Kurs / årsmøte	2 dager	Uke 41	8
Brukskjøring	3 dager	Uke 44	23

NORSK PONNIIVLSFORENING

Kurs / årsmøte	3 dager	Uke 10	32
----------------	---------	--------	----

ANDRE KURSARRANGØRER

Lokal aktivitetsdag ponnier	1 dag	Uke 9	16
Pelle salmakerlag kurs /årsmøte	2 dager	Uke 9	16
Hovslagerforeningen	2 dager	Uke 18	10
Dølehestens Venner	3 dager	Uke 19	10
Brukshestgruppa	2 dager	Uke 19	10
NTG Lillehammer (islandshest)	2 dager	Uke 20	16
Dølehestens Venner	2 dager	Uke 41	16

Avlsavdelingen

Avlsrådet

Avlsrådet er et rådgivende organ i avlsfaglige saker for styret i Norsk Hestesenter. Styret kan gi avlsrådet delegert myndighet til selvstendige avgjørelser i spesielle saker.

Avlsrådets formål er å fremme norsk hesteavl i samarbeid med de enkelte raseorganisasjoner.

I 2001 nedsatte administrasjonen et utvalg som utarbeidet en skisse til en strategisk plan for hesteavl i Norge. Styret gjennomførte i beretningsåret en høring i organisasjonene av denne skissen. I forkant av representantskapsmøtet i april 2002 ble møtedeltakerne invitert til debatt basert på høringsuttalelsene. Innledere ved møtet var direktør Thune og avlsleder Kvam, begge medlemmer av utvalget som hadde utarbeidet skissen. Både i høringsuttalelsene fra organisasjonene og i debatten i nevnte møte fremkom det konstruktive innspill til de momenter som er tema i planskissen.

Styret realitetsbehandlet utkastet til strategiplan for hesteavlen i sitt møte i

desember 2002. Et av de momenter som har blitt mest debattert, er organiseringen av utstillinger i framtida. Styret har i den anledning gitt klarsignal for et prosjekt på nordlands-/lyngshest der en skal forsøke å utforme og teste ut en modell for framtidig organisering av utstilling. En arbeidsgruppe skal utarbeide en skisse til et forprosjekt med avlsutstillinger på Nordlandshest/Lyngshest.

Målet er økt næringsutvikling på hest ved å avle en hest til den aktivitet som skal utøves. Først og fremst skal det søkes å avle for bedret helse, lynne og håndterbarhet. En ønsker å oppnå kostnadsreduksjon for eierne, langsiktig forvaltning av populasjonene ved å holde innavlen under kontroll samtidig som en søker målrettet bruk av begrensede avlsmidler.

I påvente av administrasjonens innstilling til ny sammensetning av avlsrådet basert på strategiplanen, har det sittende avlsrådets funksjonstid blitt forlenget ved flere anledninger siden 2000. Derfor har rådet også i 2002 hatt følgende sammensetning:

- Karl Vie, leder
- Per Sylte, representant for døl, fjordhest, nordlandshest/lyngshest
- Tor Martin Moe, representant for traverrasene
- Guri Haarr, representant for utenlandske raser
- Gunnar Klemetsdal, avlsfag
- Anne Kristin Milde, veterinærfag

Avlsrådet hadde tre møter og behandlet 24 saker.

Fellesmøtet avlsråd – avlsorganisasjonene

Det årlige fellesmøtet med organisasjonene ble avholdt på Sikkildalssetra. En hadde innledningsvis avsatt tid slik at representanter for de enkelte organisasjoner fikk gitt en presentasjon av sin virksomhet for de øvrige deltakerne. Det møtte 10 utsendinger fra 7 avlsorganisasjoner i stiftelsen i tillegg til 7 utsendinger fra 4 inviterte foreninger/sammenslutninger som ikke er medlemmer. I tillegg møtte avlsrådets medlemmer, underdirektør Kjell Nyhus fra Landbruksdepartementet samt representanter fra avlsavdelingen på Starum.

Hovedtema for årets møte var nye raseforeningers plass og rettigheter/behov i forhold til Norsk Hestesenter og det øvrige Heste-Norge. Innledere var avlsleder Tore Kvam, Alf Kjetil Andresen fra NHS' avlsadministrasjon og avdelingsdirektør Kjell Nyhus fra Landbruksdepartementet.

På møtet var det lagt opp til plenumsdebatt etter de enkelte innleggene. Konklusjonen var at en på en mest mulig rasjonell måte burde søke å bidra til å systematisere arbeidet i de nye foreningene, gjerne ved at mindre enheter samarbeider i utgangspunktet. I tillegg var representantene for de særnorske rasene opptatt av at evt. bidrag fra NHS ikke måtte gå på bekostning av ressurstilgangen til de norske rasene da disse blir konkurranseutsatt av noen av de nyimporterte hesteraser.

Nordsvenske BONUS gjør sin entre foran mange forventningsfulle tilskuere i Åkrehamna.

Skuespilleren Lars Andreas Larsen er en god venn av hesten og Norsk Hestesenter. Her leser han diktet SIKIL ved det tradisjonsrike slippet i Sikkilsdalen.... før han blåser en fanfare for denne kulturtradisjonen i kongelige omgivelser i Sikkilsdalen.

Disse årlige møtene gir avlsrådet god mulighet til en dialog med avlsorganisasjonene om aktuelle avlssaker for stiftelsen. En opplever en engasjert deltakelse ved disse møtene, både i gruppearbeider og plenumsdiskusjoner og dette er et forum som er et viktig bindeledd mellom Norsk Hestesenters fagorgan og stiftelsesorganisasjonene.

Hestepass

13. januar 1999 kom ny forskrift om godkjente (reinavl/registrerte) dyr av hestefamilien. Forskriften sier blant annet at alle hester født i Norge etter 31.12.1997 skal ha hestepass. Ved innføringen førte dette til en periode med store forsinkelser i registreringsarbeidet. Nå er imidlertid rutine bra gjennomarbeidet og i de tilfeller der den som søker om registrering gjør dette til riktig tid, tar det ikke lang tid å få utstedt hestepass.

I forbindelse med innføring av hestepass er det også innført obligatorisk avstammingskontroll (DNA) og microchipmerking av individer i de rasene som stambokføres ved Norsk Hestesenter. Også andre avlsorganisasjoner har innført dette. Den mest tidkrevende faktoren ved passutstedelse er å tilrettelegge for innlegging og kontroll av DNA-profiler til avstammingskontrollen. Målet er at alle 2- og 3-åringer som ønsker å delta i offisielle klasser på utstilling i 2003 skal ha tatt sitt hestepass i god tid før innmelding, gitt at alle overholder de frister som er satt.

De nye bestemmelsene vedr. grensepassering for hest har medført at behovet for hestepass har økt også for hester født før passbestemmelsene trådte i kraft. Dette berører særlig konkurransehester.

Det er i beretningsåret inngått avtale med Norges Rytterforbund om utstedelse

av hestepass til konkurransehester som ikke kan få pass fra en avlsorganisasjon. Passet skal i dette tilfellet gjelde som identifikasjonsdokument i konkurranse-sammenheng. Det gjennomføres ikke avstammingskontroll ved utstedelse av denne type pass. Norges Rytterforbund har som eneste norske passutsteder valgt å ikke innføre obligatorisk microchipmerking av hester de utsteder pass til.

Registrering og stambokføring

Norsk Hestesenter har ansvaret for registrering og stambokføring av dølehest, fjordhest, nordlandshest/lyngshest og varmbloods ridehest. Dersom en studerer det statistiske materialet i tabellene på side 21 ser en at tallet på registrerte be- dekninger av for eksempel fjordhest er redusert en god del siden 1996. På tross av denne nedgangen og på tross av at innføringen av hestepass som både fordyrer

Knut Alm fra Hadeland var fornøyd hesteeier etter utstillingen på Dyrsku'n.

og gjør det mer komplisert å oppnå registrering, viser det seg at antallet fjordhest som blir registrert ikke har blitt tilsvarende redusert. Vi har tvert imot opplevd en økning i antallet registreringer ved vår avdeling i perioden 1998–2002.

Stambok, i bokform og på internett

Arbeidet med å utgi stambok for dølehest, fjordhest og nordlandshest/lyngshest ble forsinket slik at utgivelse først vil kunne skje i 2003. Den utgave som blir utgitt vil inneholde utstillingsresultatene også for 2002. Styret bevilget i 2002 midler til tilrettelegging for at også stambokopplysninger for dølehest, fjordhest og nordlands-/lyngshest skal kunne legges ut på internett. Dette vil bli tilgjengelig i løpet av våren 2003 og det vil bli innarbeidet rutiner for kontinuerlige oppdateringer.

Hingsteutstillinger

Bjerke	22. febr	Travere
Starum	9. mars	Varmblods ridehest
Starum	6. april	Vbl.-raser (unntatt vbl. ridehest og vbl.traver)
Biri/ Hamar	19.–21. april	Dølehest, fjordhest, nordlands-/lyngshest, ponnier og kaldblodige spesialraser
Nord-Norsk Hestesenter	27. april	Nordlandshest/lyngshest, ponnier, arabere
Nordfjordeid	2.–4. mai	Fjordhest
Drammen	10.–12. mai	Islandshest
Bjerke	24.–25. okt	Varmblods trav
Biri	15.–16. nov	Kaldblods trav
Øvrevoll	25. nov	Engelsk fullblod

Totalt møtte 263 hingster til bedømmelse, en økning på ca 15% i forhold til året før. Økningen gjelder spesielt nordlands-

/lyngshingster og islandshest i forhold til de tall en hadde i 2001. Også nye raser ble vist for første gang, bl.a. møtte det på Biri to frieserhingster og en ardenner. Se for øvrig tabell side 22.

Klagenemnd for kåringsavgjørelser på hingster

Ordningen med permanente klagenemnder ble innarbeidet i 1997. Totalt 6 saker har vært til behandling i beretningsåret, hvorav to saker omhandlet travhingster som det ble søkt om godkjenning til sædimport for. Ingen av klagenemndene ble tatt til følge. I klagenemndenes protokoller fremgår det at det er så vel lovmessigheten i vedtakene som kåringsnemndenes anvendelse av faglige eller skjønnsmessige vurderinger som belyses.

De tre faste representantene som er oppnevnt av styret i NHS har også i 2002 vært:

- Sorenskriver Nils Dalseide, leder
- Professor Reidar Birkeland, veterinærfag
- Professor Knut Rønningen, avlsfag

I tillegg har to organisasjonsoppnevnte medlemmer deltatt for de ulike rasene, hvorav den ene skal være jurist.

Utvidede bruksprøver for hingster

Rase	Sted	Antall uker	Antall hingster
Dølehest	Starum	5	5
Fjordhest	Eid	5	8
Nordlands-/lyngshest	Starum	5	6

Alle testene ble godt gjennomført og det var mye publikum til stede på avslutningsdagene både på Starum og Nordfjordeid. Under prøvene ble en dølehingst tatt ut midt i perioden grunnet lynne/temperament. En nordlands-/lyngshingst gjennomførte hele testperioden, men kunne ikke brukes avslutningsdagen på grunn av en akutt halthet.

Utstillinger

Organisering av samarbeidsutvalg i de ulike fylker ser ut til å ha funnet sin form. Noen av disse har mottatt etableringsstøtte fra Norsk Hestesenter, andre har søkt og mottatt BU-midler. Norsk Hestesenter setter opp katalogene, oppnevner dommere og betaler reiseregninger og godtgjørelser, mens de lokale arrangørene annonserer lokalt og organiserer det praktiske med hele utstillinga. Det ble i 2002 innført et gebyr på kr 100 pr katalogført hest som Norsk Hestesenter krevde inn av lokal utstillingsarrangør. Norsk Hestesenter har også i 2002 hatt sentralt oppnevnt utstillingsbestyrer ved alle fylkesutstillinger. Dette som hjelp og støtte både for de lokale arrangører og for de oppnevnte dommere.

Hoppeutstillinger

Antallet meldte hopper til utstillinger økte siste år. Det møtte 599 hopper mot 492 året før. Frammøteprosenten i forhold til innmeldte er fortsatt for lav med 87%, men noe høyere enn forrige år (83%). Tallene for fjordhest bekymrer. Den nedgang i oppmøte en har sett de siste årene fortsetter. Bare halvparten så mange møtte på utstilling nå i forhold til hva en jevnt over hadde hvert år på 90-tallet. For de øvrige norske rasene er oppmøtet tilnærmet lik gjennomsnittstallene for de siste 10 år. I tillegg er det første gang i Norsk Hestesenters tid at antall dølehopper på utstilling overstiger antall fjordhopper. For trav, islandshest og ridehest er det klar økning i forhold til året før, men det er svingninger begge veier dersom en ser utviklingen over flere år. Se for øvrig tabell, side 23.

Unghestskuer

Det ble i 2002 arrangert 24 unghestskuer, en del av disse ble arrangert sammen med hoppeutstillinger. Frammøteprosenten her er lavere enn for hoppene ved at bare 84% av de meldte møtte. Det er en

dramatisk nedgang i totalantallet viste unghester slik en også så i fjor, totalt 527 bedømte individer i 2002 mot 642 året før og over 800 i 1998. Den nedgangen en hadde for traverserne i 2001 bedret seg en god del i 2002 (22% økning). Sammenlignet med 2001 møtte det færre fjordinger (54% reduksjon), døl (27% reduksjon) og ponnier (25% reduksjon). For de andre rasene er det kun små svingninger. Antall raser som blir vist på offentlige utstillinger er imidlertid stigende, denne tendensen gjelder også for unghestskuer.

Norsk Hesteavlsseter

I beretningsåret benyttet Norsk Hestesenter tre beiteområder i fjellet til hesteslipp. Innvalsutredningen på dølehest som professor Vangen publiserte i 1999 ble fulgt opp med nok et år med innleid nord-svensk hingst, men dette året valgte en i samråd med Landslaget for Dølehest å ikke tilby kaldblods travershingst i fjellet. Det ble derfor sluppet to følger dølehest og ett følge nordlandshest/lyngshest i hamnene i Sikkilsdalen. Nordlands-/lyngshingsten Røens Viljar gikk i Bristol og fikk 10 hopper. Dølehingsten Sogna Blæsen gikk i Prinsehamna sammen med 13 hopper. Den nordsvenske hingsten Bonus fikk 22 dølehopper. På tross av at det var gratis å slippe med Bonus ble altså hingsten langt fra fulltegnet. En vil nå avvente avlsresultatene fra disse 3 årene med prosjekt og deretter evaluere innen videre strategi utarbeides m.h.t. innvalskontroll i dølehestrasen.

Nok et område i Prinsehamna ble ryddet for lauvskog takket være midler

bevilget av Oppland fylke til bevaring av kulturlandskap. En ryddegjeng fra Gjøvik under ledelse av Kristian Bostad sørget for at mer bjørkeskog ble ryddet i beiteområdet og rundt bygningene på sætra. Samarbeidsprosjektet med Norges Landbrukshøgskole om slipp av geit til hjelp for å motvirke nyvekst av bjørkeskog ser ikke ut til å bli spesielt vellykket. Til det søker geita for mye opp i høgfjellet i stedet for å holde seg nede i det nyridda området.

De øvrige hamnene hvor Norsk Hestesenter har beiteretten ble disponert av andre organisasjoner:

- Bekkelegret: Dølehingst i regi Ringsaker Hesteavlslag
- Kvitdalen: Islandshingst i regi islandshestforeninga i Nord-Østerdalen
- Kongsvoll: Unghester i regi islandshestforeninga i Nord-Østerdalen

Avlstilskudd 2002

For 2002 søkte organisasjonene om til sammen 2,3 mill. kroner i avlstilskudd. Totalt ble det fordelt kr 900.000 til ulike avlsrettede tiltak i regi organisasjonene dette året.

Det er kun de landsdekkende organisasjonene som kan søke. Lokale lag og foreninger må søke gjennom sine respektive moderorganisasjoner, og søknadene prioriteres av de respektive avlsorganisasjoner i en samlet søknad for rasen.

Selv om avl og bruk henger sammen, må Avlsrådet prøve å prioritere strengt til tiltak som klart kan defineres som avlsfremmende og som omfattes av de respektive rasers avlsplaner.

Avlsrådet mener en kan få mer ut av begrensede midler ved å samordne flere oppgaver via Norsk Hestesenter. De avspolitiske vedtak ligger til organisasjonene. Bl.a. søkte Det Norske Travselsskap på vegne av Norsk Hesteeierforbund om midler til et kvalitetssikringsprosjekt i oppdrett av norsk travhest. Søknaden ble innvilget og det ble tildelt 125.000 kr til prosjektet som skal gå i ett år.

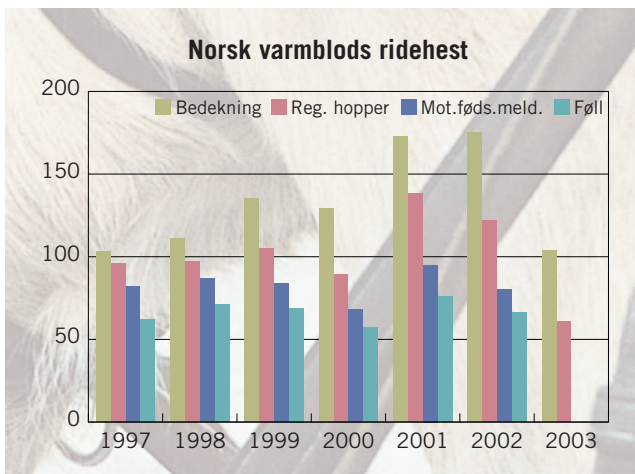
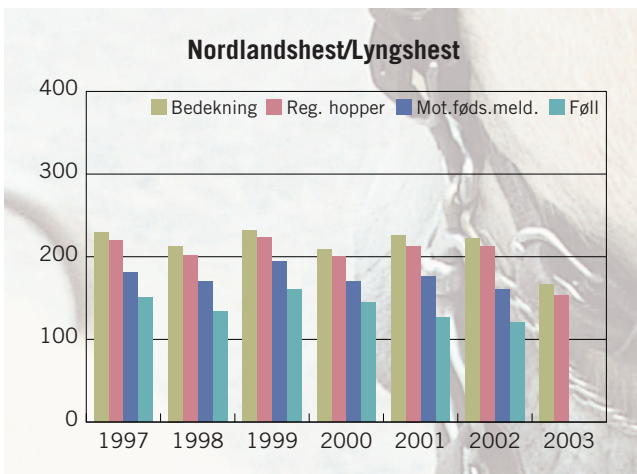
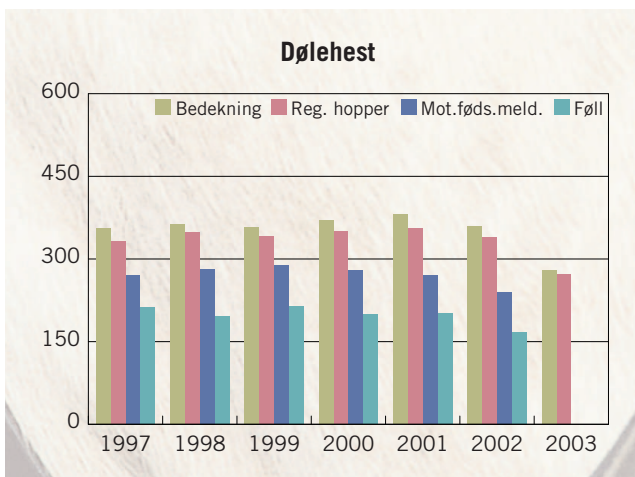
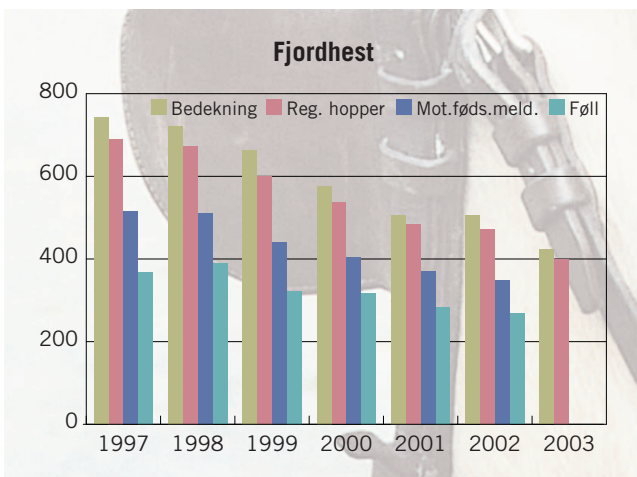
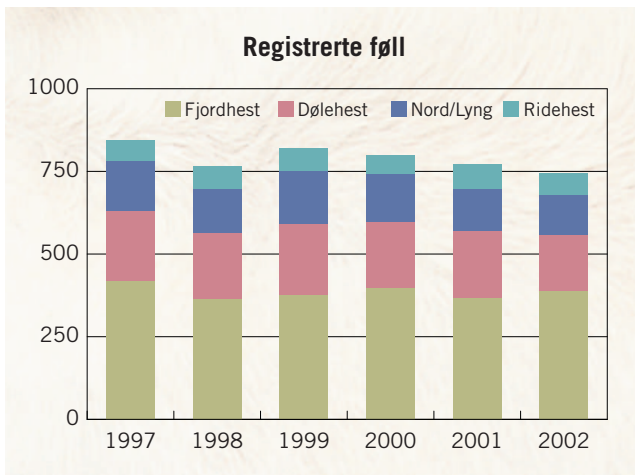
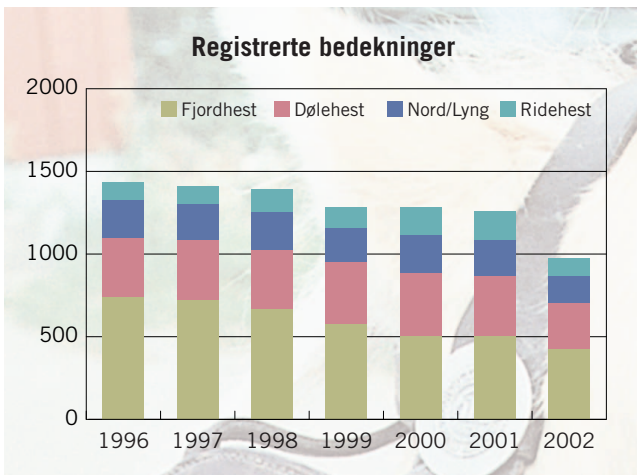
Avlsrådet mener det er hensiktsmessig at en del av disse avlsmidlene brukes til slike konkrete utredningstiltak som på sikt kan få betydning for næringen.

Undervisning og møter

Avlsleder har deltatt i møter i en gruppe som utarbeider en internasjonal dommerhåndbok for fjordhestdommere. Håndboka vil bli ferdigstilt våren 2003. Under avlsvurderingen for kaldblodshingster i Östersund reiste avlsleder sammen med de norske dommerne og deltok i møtene i forbindelse med utstillinga.

Ansatte ved avdelingen har deltatt og forelest på fagmøter og kurs også ved Norsk Hestefagskole.

Det ble avholdt dommersamling og kurs for bruksprøvedommere og aspiranter med 16 deltakere helga 15.–17. februar. Etter kurset ble det autorisert 4 nye bruksprøvedommere. Helga 15.–17. november ble det for første gang holdt et felles kurs for eksteriørdommere og aspiranter og bruksprøvedommere og aspiranter med 40 deltakere. Paul Fielder, England var hovedforeleser og hovedtema var hestens bevegelser sett i relasjon til rase og bruksområde.

HINGSTEUTSTILLINGER 2002

Rase	6 år og eldre			4-5 år			3 år			i alt 2001			i alt 2000	
	Meldt	Møtt	Kåra/ Prem.	Meldt	Møtt	Kåra/ Prem.	Meldt	Møtt	Kåra	Meldt	Møtt	Kåra/ Prem.	Møtt	Kåra/ Prem.
Kaldblodstraver	5	4	1	10	7	2	3	3	2	18	14	5	11	6
Varmblodstraver	6	5	3	5	3	2	1	1	0	12	9	5	14	6
Dølehest	5	4	4	12	12	5	25	24	3	42	40	12	32	17
Fjordhest	6	6	5	11	10	6	26	19	8	43	35	19	32	14
Nordlandshest/Lyngshest	11	10	6	13	10	6	16	16	6	40	36	18	20	16
Nordsvensk brukshest													1	1
Shire														
Ardenner				1	1	0				1	1	0		
Percheron													3	0
Frieser	1	1	0				1	1	0	2	2	0		
Haflinger				1	1	0				1	1	0	2	2
Islandshest	21	18	12	18	14	2	12	10	7	51	42	21	30	17
Varmblods ridehest	2	2	0	7	4	1	3	2	1	12	8	2	11	3
Engelsk fullblods	4	3	3							4	3	7	2	2
Fullblods araber	3	3	3	3	3	3	5	4	4	11	10	10	10	8
Shagya araber	1	2	2	1	1	0				2	3	4		
Lipizzaner	1	1	1	1	1	1	1	1	0	3	3	2		
Knabstrupper							1	0	0	1	0	0		
P.R.E.				1	1	1				1	1	1	1	1
Lusitano							1	1	0	1	1	0	1	1
Kaspisk hest													1	1
Quarter	1	1	1	2	1	1	1	1	1	3	3	3	1	0
Paint				2	2	2				2	2	2	2	1
Morgan													1	1
Appaloosa														
Curly							1	1	0	1	1	0		
Sportponni	1	1	1	2	2	2	1	1	0	4	4	3	53	38
Connemara	1	1	1	1	1	1	1	1	0	3	3	2		
New Forest							5	4	4	5	4	4		
Dartmoor							1	1	1	1	1	1		
Exmoor				1	1	1				1	1	1		
Welsh sec.A-D	3	3	3	4	4	1	6	6	4	13	13	8		
Godtlandsruss				1	1	1				1	1	1		
Shetland	8	8	3	8	8	2	8	5	0	24	21	5		
Palomino													1	1
Sum 2002	80	73	49	105	88	40	119	102	41	303	263	136	229	136

HINGSTER PÅ UTSTILLING 1992 – 2002

Rase	6 år og eldre		4-5 år		3 år		Alle klasser	
	Møtt	Kåra/ Prem.	Møtt	Kåra/ Prem.	Møtt	Kåra	Møtt	Kåra/ Prem.
Sum 2002	73	49	88	40	102	41	263	136
Sum 2001	65	54	70	34	94	48	229	136
Sum 2000	65	49	92	40	95	46	252	135
Sum 1999	65	43	77	42	102	37	248	127
Sum 1998	76	50	63	38	88	37	227	125
Sum 1997	66	37	60	29	86	36	212	102
Sum 1996	88	54	67	32	74	34	229	120
Sum 1995	71	37	75	33	71	32	217	102
Sum 1994	72	44	45	26	77	24	194	94
Sum 1993	90	57	72	34	109	45	271	136
Sum 1992	100	63	56	28	105	39	261	130

HOPPEUTSTILLINGER 2002

Utstilling	Kbl. trav	Vbl. trav	Døl	Fjord hest	N/L	Ymse KBL.	Ride-hest	Full-blod	Arab. OX	Shag. Arab.	Lip.	Ymse VBL.	Hafli.	Ponni	I alt meldt	Møtt
Momarken	5	4	3	4	2		1					1		5	29	25
Stav			51	13											73	64
Gran	15	1							1				1	21	44	39
Starum					25										30	25
Ål	2		7	7	2										21	18
Drammen							16								19	16
Seljord	26	17	8	5	7		2		1					11	85	77
Forus	5	3	1	11	3		3		3					6	40	35
Bergen	5	8	1	26	13		1							16	78	70
Stryn			1	20					1						26	22
Sogndal	3		21	4											33	28
Sunndal	2		15	8	2		1				1			2	35	31
Øysand, Melhus	6	2		1			13		1				1	5	33	29
Nossum	6	1	2	2	2		1					1		2	20	17
Sømna	3		2	3	5					3				4	23	20
Nord-Norsk Hestesenter	7		1	1	5		3		2				1	4	30	24
Islandshest (samla)						59									68	59
Sum	85	36	113	105	66	59	41	0	9	3	1	2	2	76	687	599
Sum 2001	68	25	103	121	62	5	5	3	5	4	1	0	0	83	567	492
Sum 2000	83	36	73	145	71	31	14	0	4	4	1	3	2	72	636	539
Sum 1999	103	47	119	213	73	31	25	12	13	2	3	3	3	95	891	742
Sum 1998	130	33	63	157	47	-	39	2	11		4		3	142	802	670
Sum 1997	83	25	115	198	63	-	30	3	20		1		-	88	805	687
Sum 1996	106	27	115	220	77	-	46	6	27		7		6	117	795	617
Sum 1995	83	15	77	219	73	-	25	2	17		-		7	112	846	698
Sum 1994	75	23	78	204	58	-	31	-	8		5		-	54	723	601

UNGHESTSKUER 2002

Utstilling	Kbl. trav	Vbl. trav	Døl	Fjord hest	N/L	Ymse KBL.	Ride-hest	Full-blod	Arab. OX	Shag. Arab.	Lip.	Ymse VBL.	Ponni	I alt meldt	Møtt	Meldte åringer
Momarken	21	12	2	4	6		2			1		1	1	58	50	24
Aurdal	3	1	2	1									1	8	8	20
Stav	9	1	43	9	7	1							1	81	71	0
Biri	22	3	11	8	5							2	8	63	59	0
Starum					10									14		13
Ål	1		3	3	2								2	11	11	15
Hønefoss	14	2	5	3	2	2							1	35	29	15
Jarlsberg	13	14		2	2		2	2		1			7	45	43	29
Seljord	16	5	1	2	1					1		1	2	40	29	0
Lyngdal	5	2	6	2	3									22	18	13
Haugesund	3	3		2									3	13	11	10
Forus	13	6		10	3								3	39	35	20
Sauda			7	13	3									24	23	14
Voss	7			2										13	9	16
Bergen	8	1		3	5								8	29	25	27
Stord				6	4								2	12	12	12
Ørsta				6	1				1				1	10	9	19
Malmefjorden	1	3		1									4	11	9	4
Sunndal	2		5	1									1	13	9	9
Orkdal	27	5			1	1								38	34	0
Ørlandet	7	5												15	12	0
Nossum	5	1					1							8	7	8
Sømna			6		5									13	11	5
Nord-Norsk Hestesenter				1					1			1		11	3	4
Sum totalt 2002	177	64	91	79	60		5		2	3	0	5	45	626	527	277

Åringer er ikke med i totalstatistikken, kun som meldte åringer.

Utstilling	Kbl. trav	Vbl. trav	Døl	Fjord hest	N/L	Ymse KBL.	Ride-hest	Full-blod	Arab. OX	Shag. Arab.	Lip.	Ymse VBL.	Hafli.	Ponni	I alt meldt	Møtt
Sum totalt 2001	151	46	124	170	66	0	3	0	8	6	2	2	2	60	741	642
Sum totalt 2000	215	70	102	179	47	1	6	0	6	2	1	2	2	41	759	672
Sum totalt 1999	219	61	132	190	61	8	6	2	9	1	4	4	0	66	855	763
Sum totalt 1998	218	62	126	240	58	9	17	1	6	0	1	0	3	67	905	808

Stallmester Øystein Bakken med Bø Jo og Dokken gjør seg klar til en omvisningsrunde på vårt anlegg i forbindelse med besøket til statssekretær Leif Helge Kongshaug.

Informasjon og markedsføring

Norsk Hestesenter har gjennomført flere store og små prosjekter innenfor informasjon og markedsføring. De fleste prosjektene denne avdelingen gjennomfører dekker begge fagområdene.

Norsk Hestesenter samarbeidet med andre hesteorganisasjoner i flere av prosjektene som ble gjennomført innenfor markedsføring og informasjon. Dette viste seg å være fornuftig ut fra økonomiske og personmessige hensyn. Spesielt har samarbeidet med Det Norske Travselsskap vært fruktbart og inspirerende.

Prosjektene som er gjennomført har samlet gitt oss mye effekt både på markeds- og informasjonssiden.

Informasjon

INTERNETT

www.nhest.no er en meget viktig informasjonskanal for Norsk Hestesenter. Besøket på sidene øker hele tiden og vi forsøker å holde en faglig god standard på det som formidles via sidene. Layoutmessig gjør vi også med jevne mellomrom

forandringer som holder sidene tilstrekkelig interessante for de besøkende.

I 2002 hadde vi drøyt 70 000 besøkende på www.nhest.no. Dette er en økning på 20 000 fra 2001, og det er vi fornøyd med.

Uansett tid på døgnet er de besøkende inne på sidene i gjennomsnitt 3–4 min. Overraskende mange av de besøkende er inne på dagtid, ca. 40 % mellom kl. 10.00–16.00.

Hvilke dager som er mest besøkt varierer. I 2002 var april den travleste måneden med 7774 besøkende, fulgt av oktober med 6838.

Internetsider generelt må oppdateres regelmessig for at de skal fungere som en god informasjonskanal. Våre sider oppdateres to ganger pr. uke. Det er først og fremst åpningssiden som blir oppdatert med små og store nyheter, med henvisninger til undersider som inneholder forskjellig informasjon.

Innholdet på sidene legger vekt på informasjon fra og om Norsk Hestesenter

og de aktiviteter som vi til enhver tid holder på med.

På slutten av året ble det gjennomført en brukerundersøkelse med henblikk på å fornye og oppgradere sidene. Denne ble lagt på nettet, hvor vi oppfordret leserne til å komme med innspill. Det var bra respons og mange hadde konstruktive forslag. Av de drøyt 100 som svarte var 90 % kvinner.

Vi har til nå ryddet på sidene for at de skal bli lettere å finne fram på og lagt ut elektroniske skjemaer. Dette fungerer bra. I tillegg er kurskatalogen lagt som eget ikon på åpningssida.

TRAVPOSTEN

Norsk Hestesenter har fast spalte i Travposten. Denne utgis sammen med løpsbulletinen av Det Norske Travselsskap en gang pr. måned. Her informerer vi om aktuelle ting spesielt rettet mot travmiljøet, men også annet generelt som vi føler behov for å meddele.

HESTESPORT

I bladet Hestesport har vi også en fast spalte hvor vi kan komme med aktuelt stoff. Dette er Norges Rytterforbunds medlemsblad som også selges via Narvesen. Hestesport gis ut 8 ganger i året, og er en kanal som gir oss gode muligheter til å rette informasjonen mot ryttersporten.

PRESSEMELDINGER

Ved spesielle anledninger eller ved arrangementer og aktiviteter sender Norsk Hestesenter ut pressemeldinger. Hvor disse sendes er avhengig av hvilke saker det dreier seg om. Vi har faste mottagergrupper i media som får våre meldinger. Det kan være spesielle saker som kun er av interesse for hestemiljøet, eller mer generelle saker som sendes ut til et bredere pressemiljø.

PRESSEBEARBEIDING

Noe stoff ønsker vi å sortere selv. Det vil si at vi går til et bestemt medium med saken. Vi ønsker at dette mediet skal ha saken og jobbe med den alene. De gis tilstrekkelig med bakgrunnstoff, slik at de kan gjengi et mest mulig riktig bilde av saken vi ønsker å få på trykk.

Et eksempel i denne sammenheng er saken om sognepresten i vårt distrikt som underviste i etikk og moral på travtrenerutdannelsen. Denne ble gitt til Aftenposten som hadde et fint oppslag på sine sportssider i forbindelse med lanseringen av V65-spillet. For øvrig var dette eneste oppslag i riksavisene i forbindelse med V65-kampanjen som Norsk Rikstoto kjørte.

INFORMASJONSFORUM

På slutten av året tok Norsk Hestesenter initiativet til å danne et informasjons- og markedsforum sammen med de øvrige store hesteorganisasjonene.

Norsk Rikstoto, Det Norske Travsel-

skap, Norsk Jockeyklub og Norges Rytterforbund ble invitert til å se på mulighetene for å danne et felles forum med hensyn til informasjon og markedskommunikasjon. Dette er nå etablert og er i en startfase hvor det diskuteres muligheter for felles framstøt og engasjement mot Heste-Norge og media.

INFORMASJONSVIRKSOMHET NORSK HESTEFAGSKOLE

For å imøtekomme strømmen av henvendelser angående hestefaglig utdanning, yrkesmuligheter og spørsmål om kurstilbudene ved Norsk Hestesenter og hos organisasjonene, har det vært nødvendig å utarbeide informasjonsmateriell overfor mange målgrupper og flere kategorier søkere.

Dette arbeidet fortsatte i 2002. Etter hvert har det stadig oppstått nye behov for informasjon og veiledning i forhold til utdanningstilbud, yrkesmuligheter, lærlingordningen og hestefaglige emner over et vidt spekter.

I tillegg til informasjonen via internett har hestefagskolen brukt mye energi på å yte service overfor fagpresse og medier for øvrig.

Etterspørselen etter informasjonsmateriell er økende, og behovene er delvis blitt dekket gjennom kurskatalogen, informasjonsbrosjyre og egne trykksaker om spesielle emner og temaer.

I løpet av året har en lang rekke skoler, institusjoner, lag, foreninger og enkeltpersoner besøkt Norsk Hestefagskole for omvisning og orientering om virksomheten.

Markedsføring

HEST 2002. 14.-16. JUNI 2002

Dette kjempearrangementet på Hellerudsletta hadde flere deltagere enn noen gang. Ca. 300 hester og 1000 personer deltok på oppvisninger, parader, utstillinger og mye mer. Raseparaden hadde det største antall hesteraser samlet i Norge noen gang, nemlig 46. Publikumsrekord ble det

også, med 17 500 mennesker innenfor portene.

Samarbeidet med Exporama mot arrangementet startet ni måneder i forveien. Vi fikk med oss Norsk Rikstoto og Det Norske Travelskap i forberedelsene, sammen med våre egne stiftelsesorganisasjoner. Det ble et tett og omfattende samarbeid som resulterte i et meget vellykket arrangement.

Exporama AS gikk konkurs tre uker etter Hest 2002. Dette resulterte i at Norsk Hestesenter tapte ca. 30 000 kroner på arrangementet. Fortsatt er ikke de øvrige økonomiske realiteter kommet på bordet, men uansett vil ikke Norsk Hestesenter lide mer økonomisk på grunn av konkurser.

Konkursen gjorde at det ble opprettet et nytt selskap på Hellerudsletta, Exporamasenteret AS, som overtok noen av de ansatte og kundemassen fra det tidligere selskapet. Det er dette selskapet Norsk Hestesenter nå må forholde seg til ved et eventuelt nytt hestearrangement på Hellerudsletta.

Det har imidlertid kommet opp et alternativt sted å gjennomføre neste hestearrangement, derfor er det ikke innledet forhandlinger med Exporamasenteret. Det aktuelle stedet for Hest 2004 er Bjerke Travbane og det jobbes nå aktivt med dette alternativet.

SIKKILSDALEN. 18. JUNI 2002

I forbindelse med slippet i Sikkilsdalen inviterte Norsk Hestesenter noen regionale bedrifter med til denne kulturbevegelsen som ble arrangert for 134. gang. Dette viste seg å være meget vellykket og vi fikk meget gode tilbakemeldinger fra deltagerne.

Skuespiller Lars Andreas Larssen, for øvrig en ivrig hesteentusiast, underholdt sammen med noen lokale aktører de frammøtte i Sikkilsdalen med dikt, sang og musikk.

Sikkilsdalsslippet er et prosjekt som

vi kan gjøre mye ut av sammen med kunst- og kulturlivet i regionen. Dette er en nasjonal og kjent kulturtradisjon som Norsk Hestesenter mener det er viktig å revitalisere og videreutvikle sammen med lokale, regionale og nasjonale aktører.

NORWAY GRAND PRIX. JUNI 2002

Dette internasjonale stevnet i Drammen har blitt en tradisjon og har skaffet seg et utmerket omdømme internasjonalt. Her deltok Norsk Hestesenter med en informasjonsstand som delvis var betjent.

DYRSKU'N. 13.–15. SEPTEMBER 2002

Norsk Hestesenter har i 2002 markert seg på flere tradisjonelle hestearrangementer rundt i landet. Dyrsku'n i Seljord er et av dem. Et fantastisk publikumsarrangement med 75 000 mennesker på tre dager. Her hadde vi felles stand sammen med Det Norske Travelskap, Telemark Trav-

forbund, Telemark Toto og lokale travlag og – hesteeierforeninger. Dette var et meget positivt og kreativt samarbeid og alle parter hadde tre utbytterike dager. Hesteoppvisningene, som var iscenesatt av DNT og de lokale travlag, foregikk over to dager foran 3–4000 begeistrede publikummere begge dager. Besøket på vår informasjonsstand var også veldig høyt, med stor pågang hele weekenden. Henvendelsene gikk på det meste som har med hest, avl og utdanning å gjøre.

Pressedekningen av hesteinnslagene i forbindelse med Dyrsku'n var meget bra. Store oppslag i lokal- og regionsaviser og direkte på lufta i NRK Telemark og lokalradioen viser dette.

OSLO HORSE SHOW. 18.–20. OKTOBER 2002

På dette internasjonale arrangementet i Oslo Spektrum hadde Norsk Hestesenter

stand. Dette er et arrangement som det er viktig for Norsk Hestesenter å delta på. Her fokuserer vi først og fremst på utdanning, og har dette som viktigste tema under disse tre dagene i Oslo. Også denne gang var det fullt hus i Spektrum og stor pågang til vår stand. Her presenteres neste års kurskatalog og interessen for denne er stor. Standen ble betjent av ansatte sammen med elever på ridelærerutdanningen. Gode tilbakemeldinger og positiv respons på vårt informasjons- og markedsarbeid.

STAVSMART'N. 1.–3. NOVEMBER 2002

Dølahestens årlige markering på Tretten i Gudbrandsdalen, hadde vi også viet stor oppmerksomhet dette året. Sammen med DNT, Biri Trav, Oppland Travforbund og lokale travlag hadde vi felles stand og gjennomførte hesteoppvisninger etter samme mal som på Dyrsku'n. På standen var Norsk Hestesenter representert med ansatte og elever fra travtrenerutdanningen. Oppvisningsprogrammet var i regi av DNT. Ca. 20 000 mennesker var totalt tilstede i løpet av disse tre dagene i starten av november.

Arrangementet generelt og hestesportens innslag fikk bra oppmerksomhet i media både før og etter gjennomføringen.

ANNONSER

Norsk Hestesenter har i 2002 annonsert i noen forskjellige medier. Dette går først og fremst på medier som er innenfor de fagområdene vi jobber med, og som vi vet har et marked som er interessant for oss.

PROFILERING

Norsk Hestesenter har alltid hatt egne profileringsartikler som gensere, T-shirts, krus og penner. Dette viser seg å være populære artikler som brukes til gaver og som selges.

I 2002 ble det kjøpt inn flagg med logo som kan benyttes i flaggstenger i forbindelse med arrangementer og andre spesielle aktiviteter. I tillegg ble det anskaffet to «informasjonsvegger» som kan benyttes ved møter og konferanser.

Stevner og arrangementer

Anlegget til Norsk Hestesenter ble flittig brukt til stevner og arrangementer gjennom 2002.

Det største var «Prøve-Nordisk» i kjøring. Dette var et forberedende stevne til

Nordisk Mesterskap i kjøring som Gjøvik og Toten Hestesportsklubb arrangerer her på Starum sommeren 2003. Norgesmesterskapet i feltritt og Norgesmesterskapet for fjording var to andre store arrangementer. Begge gjennomført av lokale og regionale hesteorganisasjoner.

Vi hadde også en stor festival i vårt anlegg sommeren 2002. Østre Toten kommune sto som vertskap for Potetfestival 2002. Dette var et arrangement som trakk flere tusen tilskuere og som profilerte Norsk Hestesenter og Starum på en fin måte. Se forøvrig tabell.

Lokaler og baner ved Norsk Hestesenter har i tillegg vært benyttet til en del møter, konferanser og mindre trenings-samlinger for lokale klubber og organisasjoner.

Følgende arrangementer ble gjennomført på Starum i 2002:

«Prøve-Nordisk» i kjøring	Uke 30	Gjøvik og Toten Hestesportsklubb
Norgesmesterskap for fjording	Uke 31	Hedmark Fjordhestlag
Norgesmesterskap i feltritt	Uke 32	Starum Hestesportsklubb
Potetfestival	Uke 34	Østre Toten kommune
Ridestevne	Uke 4	Starum Hestesportsklubb
Ridestevne	Uke 6	Starum Hestesportsklubb
Ridestevne	Uke 11	Starum Hestesportsklubb
Ridestevne	Uke 18	Starum Hestesportsklubb
Ridestevne (feltritt)	Uke 23	Starum Hestesportsklubb
Ridestevne (GP)	Uke 26	Starum Hestesportsklubb
Samling feltrittere	Uke 29	NRYF, Grenutvalget felt
Feltritt/ banebygging	Uke 35	NRYF, Grenutvalget felt
Treningssamling kjøring	Uke 47	NRYF, Grenutvalget kjøring
Seminar	Uke 48	Norsk Varmblod

Prosjekter og utvalg

Inntektsutvalget

Norsk Hestesenter får det vesentligste av sine inntekter som driftsstøtte fra Norsk Rikstoto. Det er Landbruksdepartementet som godkjenner stiftelsens budsjett og fastsetter driftsstøtten. For øvrig består de vesentligste inntektene av kursavgifter, registrerings- og utstillingsavgifter. Aktiviteten øker fra år til år. Driftstilskuddet alene kan ikke finansiere aktiviteten. Styret har derfor nedsatt et eget utvalg for å vurdere alternative inntektskilder. Utvalget består av Johan Ebeltoft, leder, Arne P. Kynningrød, Marit Tingelstad, Torstein Opheim, Knut Weum og Bjørn Iversen, sekretær.

Utvalgets innstilling er overlevert styret i mars 2003.

Forskningsutvalget

Forskningspolitisk utvalg avga sin innstilling i september 1999 som ledd i utrednings- og nettverksprosjektet. Utvalget kom med forslag til faglige prioriteringer i framtidig hesteforskning, skisserte krav til høyere utdanning og datamateriale som grunnlag for forskning, og kom med forslag til organisering, rollefordeling og finansiering av hesteforskningen.

En viktig forutsetning for å komme videre med hesteforskningen var å få etablert et forskningsutvalg i regi av Norsk Hestesenter. Dette var nødvendig både for å initiere og vurdere aktuelle forskningsprosjekter, og for å sikre finansiering av forskning. Norsk Rikstoto har blitt anmodet om å bidra til basisfinansie-

ring av forskning, og har stilt seg positive til slik medvirkning. Den økonomiske situasjonen i hestesporten har imidlertid ført til at Norsk Rikstoto så langt ikke har bidratt.

Et vesentlig moment fra Norsk Rikstoto har vært at sportsorganisasjonene Det Norske Travselsskap og Norsk Jockeyklub stiller seg positive til etablering og organisering av hesteforskningen.

Styret har oppnevnt følgende medlemmer av utvalget: Johan C. Løken, leder, Knut Erik Johansen, Det Norske Travselsskap, Johan J. Jakobsen, Norsk Jockeyklub, Hans Kolbein Dahle, landbruksdirektør og Leif Forsell, NILF.

Formålet med utvalget er å bidra til å

styrke og samordne forskning og utvikling vedrørende hesten og hestenæringen i Norge. Det har vært avholdt ett møte i utvalget i 2002. Utvalget har anbefalt en søknad fra Det Norske Travselsskap om midler til et brukerstyrt forskningsprosjekt på innavl i kaldblods traverrasen. Søknaden er innvilget.

Andre organisasjoner

Norsk Hestesenter er medlem av Den Norske Landbruksveke, en forening bestående av organisasjoner, institusjoner og firmaer med tilknytning til norsk landbruk.

Norsk Hestesenter er medlem av Den Europeiske Husdyrbrukerorganisasjonen (EAAP). Organisasjonens formål er å fremme husdyrproduksjon gjennom samarbeid og utveksling av erfaringer mellom medlemslandene.

Norsk Hestesenter er av Norges Rytterforbund gitt fullmakt til å representere Norge i «International Group for Equestrian Qualifications».

Norsk Hestesenter er medlem av Husdyrorganisasjonenes samarbeidsråd. Rådet består av ni landsomfattende avlsorganisasjoner. Hensikten med samarbeidet er å ivareta fellesinteresser som angår avlsorganisasjonenes virksomhet.

Norsk Hestesenter er representert i driftsutvalget ved Bjerke Dyrehospital.

Norsk Hestesenter er medlem av Det Kgl. Selskap for Norges Vel.

Norsk Hestesenter er medlem av Skadeforebyggende Forum – en nasjonal kontakt og samarbeidsorganisasjon for skadeforebyggende arbeid.

Hestedataprojektet

Norsk Hestesenter har også i 2002 vært en meget aktiv part i utarbeidelsen av forslagene til hvordan det nye felles hestedatasystemet skal utformes.

Prosjektgruppen fra Norsk Rikstoto, Det Norske Travselsskap, Norsk Jockey-

klub og Norsk Hestesenter går inn for at datasystemet som skal omfatte alle hesterasene, bygges på det svenske Sportsystemet som er utviklet av ATG. Siktemålet var at systemet skulle være operasjonelt 1. januar 2005. Dette betinget imidlertid at gjennomføringen skulle starte i 2002. Manglende finansieringstilsagn kan bety at det vil ta noe lenger tid å få det nye systemet i drift. Grovt sett anslås total kostnadene til ervervelse av software, datamaskiner, tilpasninger, videreutvikling og opplæring til drøye 20 mill kr. Rapporten viser samtidig til at et nytt felles datasystem både vil bety direkte driftsbeparelser, bedre datakvalitet, bli enklere å bruke og å videreutvikle enn dagens systemer. Prosjektforslaget som forelå i september 2002, er nå bifalt av de sentrale hesteorganisasjonene, og det arbeides med å sette sammen den nødvendige finansiering.

Parallelt er det tatt initiativ til å få lagt ut stamboka for fjordhest, dølehest og

lyngshest/nordlandshest på internett etter modell av travhestene. Stambøkene vil så bli jevnlig oppdatert bl.a. med utstillingsresultater. Foruten en norsk versjon, vil stambøkene også legges ut på engelsk og tysk. Prosjektet kom i gang høsten 2002 og det nye opplegget er nå under utprøving.

Kvalitetssikring i hestenæringen

Styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen bidrar sammen med Norsk Hestesenter til å gjennomføre et mindre forprosjekt om kvalitetssikring i hestenæringen (KSH) med vekt på FoU behovene. En referansegruppe med representanter fra noen av de sentrale hesteorganisasjonene gått igjennom materiale fra kvalitetssikringsarbeidet i Hest i Turistnæring og andre hesteorganisasjoner og fra landbruket (KSL) med sikte på hva som er egnet for hestenæringen generelt. Gruppen ser både på de mer prinsipielle pro-

blemstillingene, hva som bør prioriteres, rollefordeling mellom aktørene, «markedsføring» av KSH og utviklings- og gjennomføringsprosessen. Forslagene fra referansegruppen vil etter planen foreligge i løpet av mars/april 2003.

Bruk av hest i helsearbeid

Det treårige prosjektet om bruk av hest i helsearbeid, ble avsluttet i mars 2003. Hovedmålet i den siste prosjektfasen har vært å samle inn og presentere ulike driftsmodeller fra institusjoner og hestesentra som gir tilbud med hest i helsearbeid til barn, ungdom og funksjonshemmede i alle aldersgrupper i forbindelse med forebygging, habilitering og rehabilitering. Stiftelsen Hest og Helse har hatt hovedansvaret for prosjektgjennomføringen. I tillegg til presentasjonen av prosjektresultatene i sluttrapporten, er det produsert en video med opptak fra mange av de utvalgte stedene som gir tilbud med hest til helsemarkedet.

Hest som næring Gjøvik – Toten

Gjøvik- og Toten-regionen har tradisjonelt hatt et godt hestemiljø. Oversikter over hesteholdet og utøverne viser et antall aktører som dekker alle typer hestehold. I den sammenheng er det de senere år gitt BU-midler til flere utbyggingsprosjekter med hest i regionen. Samtidig må en kunne slå fast at det mangler mye når det gjelder planmessig utbygging og utvikling tilpasset markedets behov. På den bakgrunn er det satt i gang et nettverksarbeid i Gjøvik- og Totenbygdene for å motivere og aktivisere eksisterende og potensielle næringsutøvere i hestesektoren.

I første fasen ble dette drevet fram i et samarbeid mellom Norsk Hestesenter, landbrukskontorene i Vestre og Østre Toten, Toten Næringsråd, Totens Sparebank og representanter for yrkesutøverne. Gjøvik kommune ble etter hvert inkludert i prosjektet. Fylkesmannens landbruksavdeling i Oppland har bevil-

get 337 500,- for å drive prosjektet videre, og Kari-Anne Haug ble ansatt i 1/3 stilling fra 1. januar 2002. Prosjektets gjennomføringsfase er beregnet til to år.

Det har blitt foretatt en kartlegging av aktører i Gjøvik og Totenkommunene som eier hest, driver næringsaktiviteter med hest eller på annen måte er tilknyttet næringen. I alt er det nå rundt 450 personer i dette registeret. Et av målene er å stimulere til samarbeid mellom utøvere og på tvers av interessefelter, der dette kan gi felles gevinst. Slike gevinster kan være på områder som utleie av beite- og stallplass, fôrproduksjon og omsetning og senter for unghester.

I første del av prosjektet har det blitt fokusert på holdningsskapende informasjonsarbeid blant både næringsaktører og andre med tilknytning til hesten i Gjøvik og Toten. Holdninger og synspunkter rundt hest og hestehold er mangfoldige, og det er viktig å nå ut med hestens positive bidrag til samfunnet. En brosjyre med hesten og dens mangfoldige bruksområder har blitt distribuert til alle aktører i regionen, samarbeidspartnere, skoler, institusjoner og andre hesteorganisasjoner.

Det ble i 2002 også utgitt to meldingsblad. Hensikten er å ha et uavhengig informasjonsblad på tvers av interesseområder, samt styrke utøveres bevissthet om egen næring. Et annet tiltak som har blitt godt mottatt er «Forum for hest». Her blir det invitert til kveldsmøter med forskjellige tema. I 2002 ble det arrangert tre forum med tema «travsportens utfordringer», forsikring og grovfôr. Rundt 110 personer har deltatt.

Landbrukskontorene i kommunene er også involvert i prosjektet gjennom kartlegging og tilrettelegging for ferdselsveier. Formålet med dette vil være å få et bedre organisert nett av ride- og kjøreveger, og å dempe eventuelle konflikter med berørte grunneiere. Resultatet her er avhengig av at brukerne tar initiativ og

gir tilbakemeldinger om konfliktområder og «flaskehals» som finnes.

Det har i 2002 blitt bevilget BU-midler til to hesterelaterte prosjekter i Gjøvik og Toten-regionen. Et rehabiliteringssenter for hest, og en stallutbygging der grønn omsorg og rideopplæring er hovedaktiviteter.

Onkels Gård på Gjøvik fikk kr. 330 000,- fra Helse og Rehabilitering i forbindelse med bygging av hybler og sanitærlegg.

Kvalitetssikring av hestetjenester blir etterlyst fra mange nåværende næringsutøvere. Arbeidet med dette er i gang gjennom NHS. Fagstoff rundt etablering, markedsanalyser og bruk av hest i helsearbeid er etterspurt fra de som ønsker å starte opp og fra personer som skriver fag- og hovedoppgaver.

Prosjektet ble presentert på Hest 2002,

og fikk medieomtale i lokalpressen og fagblader. Prosjektleder holdt innlegg og deltok på 3 dagers seminar for Grønn Omsorg i april 2002. Prosjektet samarbeider med Hest og Helse, og deltok på fagseminar om «Bruk av hest i helsearbeid» med ca. 80 deltagere fra hele landet. Det har blitt avholdt møte med Øverby Helse-sportssenter som bruker hest innen psykiatrien, samt Oppland Sentralsykehus, avd. Reinsvoll.

Erfaringer så langt viser at det er lettere å få kontakt og skape samarbeid i de miljøer som er under utvikling. I allerede etablerte miljøer innen trav, galopp og avl har de sin sentrale og lokale tilhørighet innen de respektive organisasjoner. I løpet av det første året har de som har tatt kontakt blitt prioritert, og en del av ressursene har blitt bruk mot enkeltpersoner.

Mange av tiltakene i prosjektet skal

være kompetansegivende for aktørene. I 2003 vil fokuset være rettet mot å utvikle og arrangere et kurskonsept. Kursene vil være en blanding av foredrag og gruppearbeid. Temaene vil være mangfoldige. Etablering, kvalitetssikring, økonomistyring, markedsføring og nettverk. Erfaringsutveksling vil bli vektlagt i slutfasen.

Prosjektet har en styringsgruppe bestående av representanter fra hver kommune, og med interesser innen hvert sitt felt av hestenæringa. Bjørn Iversen er leder, og gruppa består ellers av Alf Ketil Andresen, Beate Dalane og Haaken Helgestad. Det har blitt avholdt seks møter i styringsgruppa der prosjektleder har vært tilstede. Prosjektgruppa håper at dette pilotprosjektet etter hvert kan være et eksempel for lignende prosjekter i andre deler av landet.

Anlegget

Starum Leir

Ved etablering av Norsk Hestesenter overtok stiftelsen en betydelig eiendoms- masse og bruksretten, men ikke eien- domsretten over ca 200 da av Starum leir. I 2000 tilbød Forsvarets Bygningstjeneste Østlandet at brukerne av Starum leir skulle få overta grunnbokshjemmelen til de områder de i dag disponerer. Det har vært ført forhandlinger mellom Land- bruksdepartementet på vegne av Norsk Hestesenter og Justisdepartementet på vegne av Direktoratet for sivilt bered- skap. Grunnbokshjemmelen til Norsk Hestesenters område er overført til Land- bruksdepartementet. Eiendommene ble formelt overført brukerne den 2. novem- ber 2002.

Reguleringsplan

Forsvarets bygningstjeneste Østlandet har i samarbeid med de øvrige brukerne utarbeidet en reguleringsplan for Starum leir. Planen er oversendt kommunen for behandling. Forslag til reguleringsplan for ny vegtrase er ferdig, men ikke be- handlet av kommunens politiske organer. Brukerne av Starum er i forhandlinger med kommunen om finansiering av vegen og en evt. overtagelse av vann og kloakkanlegget i området. Forhandling- ene har så langt ikke ført til resultater. Sanitetsmagasinet og Sivilforsvarets skole er begge truet av nedleggelse. Det

vil føre til økte økonomiske forpliktelser for Norsk Hestesenter hvis det skjer.

Ridehus

Det har vært et stort behov for ett nytt ridehus på Starum. Arkitektkontoret JAF utarbeidet et skisseprosjekt til 38 milli- oner kroner. Det inneholdt ridehus og ad- ministrasjonsbygg. På bakgrunn av hestesportens økonomiske situasjon valgte styret derfor å bygge et enklere ridehus for å løse det akutte behovet. Ridehuset med innvendige mål 20 x 60 meter sto ferdig i november 2001 til en kostnad på 2,6 millioner kroner. Land- bruksminister Lars Sponheim sto for den offisielle åpningen i januar 2002. Ansatte og elever presenterte et flott program for statsråden og øvrige gjester. Temaet var hestens plass i fortid og nåtid.

Staller

Økt aktivitet skaper behov for større stallkapasitet. Dette gjelder både perma- nente bokser og gjestebokser ved utstil- lingen og konkurranser. Endringen av kursprogrammet for Travtrenerskolen in- nebar at elevene på Avd. 1 skal ha inn- kjøring og trening av hest. Vognskjulet i stall 13 er ominnredet og har gitt plass til fire nye bokser, kontor, vaskeboks og salbu. Stallen fungerer nå svært godt for travtrenerskolen. I stall 6 er det fjernet spilt i halve stallen og det har blitt plass

til 8 nye bokser. Det er anskaffet 12 nye utebokser.

Treningsløyper/baner

Starum er valgt som konkurransearena for Nordisk Mesterskap i kjøring 2002. For å tilfredsstille kravene til baner er det opparbeidet en ny kjørebane på 40 x 60 meter ved garasjeanlegget nordvest på området. Starum kan nå arrangere stev- ner i sprang, dressur, feltritt, kjøring, voltige, distanse og for islandshest opp til CI nivå.

Kontorer

Den planlagte vegtraseen til Starum gjør at nåværende kontorlokale må rives. I dag er kontorkapasiteten for liten. I til- legg til utdanningsavdelingens kontorer ved det gamle ridehuset er to brakker i bruk. Det er upraktisk og tungvint å ha administrasjonen spredt på så mange steder. Ved overtagelsen av eiendommen fra Forsvaret er eiendomsretten, men ikke bruksretten av det gamle magasinet over- ført Landbruksdepartementet. Bygget ligger ved siden av nåværende kontor- bygg og vil med påkostninger kunne egne seg godt til kontorlokaler. Arkitekt- kontoret JAF har utarbeidet forslag til løsning. Med den usikkerhet som råder i forhold til Sivilforsvarets og Sanitets- magasinet fortsatt eksistens er saken stilt i bero.

Dressurbanen ligger badet i sol og er pyntet og gjort klar til bruk.

Hestehjelpkassa

Hestehjelpkassa er opprettet ved overføring av midlene fra de tidligere hestehjelpkasser som ble oppløst ved opphevelse av lov av 27. juli 1895, jfr Stortingets vedtak av 19. desember 1989. De gamle hestehjelpkasser ble grunnlagt 14. oktober 1711.

Forskriftene for Hestehjelpkassa er vedtatt av styret 15. mars 1996 og godkjent av Landbruksdepartementet 2. mai samme år.

«Hestehjelpkassa er opprettet ved overføring av midler fra de tidligere hestehjelpkasser som ble oppløst ved opphevelse av lov av 27. juli 1895, jfr Stortingets vedtak av 19. desember 1989.»

1. Hestehjelpkassa styres av Stiftelsen Norsk Hestesenter.
2. Fondets avkastning anvendes til fremme av hestehold og hesteavl.
3. Grunnkapitalen skal plasseres i samsvar med § 17 i lov om stiftelser av 23. mai 1980 på en sikker og inntektsbringende måte. Grunnkapitalen kan ikke angripes. 10% av det enkelte års nettoavkastning skal hvert år legges til grunnkapital. Utlån til privat formål er ikke tillatt.
4. Administrasjon, regnskap med videre for Hestehjelpkassa legges til Norsk Hestesenter. Kapitalen holdes atskilt fra Norsk Hestesenters øvrige midler

og det føres separat regnskap. Årsmelding og revidert regnskap for Hestehjelpkassa legges fram hvert år sammen med årsmelding og regnskap for Stiftelsen Norsk Hestesenter». Hestehjelpkassas styre besto tidligere bl.a. av utredere fra Søndenfeldske og Nordenfeldske Utrederforeninger.

Fra disposisjonsfondet er det i 2002 bevilget penger til en statue av avlsmatadoren Gjestar på Stav. Det vises for øvrig til regnskapet.

John Chr. Nord er regnskapsfører for Hestehjelpkassa.

Hestehjelpkassa

Resultatregnskap 2002

	2002	2001
Inntekter		
Renter	259 242	217 144
Sum inntekter	259 242	217 144
Til disposisjon for formålet	259 242	217 144
<i>som anvendes slik:</i>		
Tilføres Grunnkapitalen	25 924	27 144
<i>Årets tildelinger:</i>		
AL Stavsmartn – statue av Gjestar	5 000	35 174
Tilføres annen egenkapital	228 318	154 826
Sum disponert	259 242	217 144

Hestehjelpskassa

Balanse pr 31.12.2002

		2002	2001
EIENDELER			
Anleggsmidler:			
Utlån	Note 1	2 877 080	3 096 360
Omløpsmidler:			
Bankinnskudd	Note 2	869 047	395 526
Sum eiendeler		3 746 127	3 491 886
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital:			
Grunnkapital		3 115 031	3 085 789
Annen egenkapital		631 096	406 097
Sum egenkapital		3 746 127	3 491 886
Sum gjeld		0	0
Sum gjeld og egenkapital		3 746 127	3 491 886

NOTER

Note 1. Anleggsmidler besto pr 31. desember 2002 av:

2 panteobligasjoner	20 000
3 gjeldsbrev	2 857 080
Sum	2 877 080

Note 2. Omløpsmidler besto pr 31. desember 2002 av disse bankinnskudd:

Foliokonto	295 779
Særvilkår	573 268
Sum	869 047

Starum, 31. desember 2002 / Oslo, 24. mars 2003

Johan C. Løken
STYRELEDER

Grete Damm Lyngstad

Per Tronstad
NESTLEDER

Arne Presthus

Per Gulaker

Norma Deilet

Bente K. Lilleengen

Vegard Thune
DIREKTØR

Til Stiftelsen Norsk Hestesenter

Andersens Revisjonsbyrå AS
Statsautoriserte revisorer

Postboks 570
2304 Hamar

Revisomr. 947 504 258

Medlemmer av Den norske Revisorforening

REVISJONSBERETNING 2002 for HESTEHELPSKASSA

Vi har revidert årsregnskapet for Hestehjelpskassa for regnskapsåret 2002 som viser kr 259.242 til disposisjon for formålet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Årsregnskapet er avgitt av stiftelsen Norsk Hestesenters styre og direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk.
Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

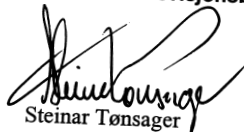
Vi mener at

årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for Hestehjelpskassas økonomiske stilling pr 31. desember 2002 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk

ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk.

Hamar, den 24. mars 2003

Andersens Revisjonsbyrå AS

Steinar Tønsager
Statsautorisert revisor

Her står Sikil

*Sikil den veldige – sluppet av mændene,
fnysende raker han opp over alle –
endnu en dirrende støtte av stål.
Hodet med manens flyvende vildskap
rykkes tilbake – den dypbrune gløden
spiller i sol som et luende bål.*

*Krysset er bredt av de voldsomme kræfter,
veldig er bringen, avlstunge lændene, –
vrinskende slår han et eneste tramp!
Hoppenes uro øker til avsind,
karene redder sig opp på en steingard,
Sikil er rede til elskovens kamp.*

NORDAHL GRIEG – «NORGE I VORE HJERTER», 1929

Stiftelsen

**NORSK HESTESENTER
STARUM**

Stiftelsen Norsk Hestesenter, Starum, 2850 Lena

Tlf.: 61 16 55 00 • Fax: 61 16 55 40

e-post: nhest@nhest.no

www.nhest.no